

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.
Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Körber.

Budapest, január 16.

(v.) Az új embert Ausztriában Körbernek hívják. A Gautschok, Claryk, Wittekek fajtájából van ez is: nemzeti jelleg nélkül való osztrák bürokrata. A neve német, a neveltetése is az; de ő maga még sem német. Annyi köze van a németiséghez, mint az eunuchnak a férfinemhez. Németnek látszik és német volt; de *mar nem az*. Erre a speciésre Törökországban és ujabban Ausztriában is szívesen bizzák rá a legkényesebb feladatot. Amott az asszonyokat őriztetik, emitt a szlávokat békítgetik velök. A török eunuchok beváltak: ellenben az osztrákokról ezt nem állíthatni.

Körber azért jön, hogy megismételjen egy eddig következetesen meddőnek maradt kísérletet. Jön, hogy csináljon olyan német politikát, amely tetszik a szlávoknak. Tehát pendantja lesz Badeninek és Thunnak, akik viszont szláv politikát akartak olyat csinálni, hogy azt megnyugvással fogadták volna a németek. Már ez így megyen Ausztriában: két képtelenség váltakozik ott egymással. Hol fából akar az osztrák politika vaskarikát csinálni, hol vasból fakarikát. Ennél messzibbre nem jut odaát a státusbölcsesség. Hiába ordítja a logika, hogy vagy tessék fából fakarikát csinálni, vagy pedig vasból vaskarikát. Az osztrák államművészet ezt nem éri fel észszel. Megoldható feladatok nem ingerlik az ambícióját; neki a megoldhatatlan feladatokra van gusztusa. De gustibus non est disputandum...

Az osztrák politikának legközelebbi fejezetét tehát Körber lovagról fogják elnevezni. Mikor kezdődik az új fejezet, azt ma még nem tudhatni. Nyilván már napok mulva.

Nekünk sok dolgunk fog ezzel az új emberrel akadni. Ő rá vár ugyanis a nehéz kötelesség, hogy az osztrák parlamentben tető alá hozza valahára a kiegyezést; és vele kell majd a magyar kormányának a törvényhozási uton véglegesítendő kvótáról tárgyalnia. Ha idáig sem jut el Körber, akkor csakhamar bukott ember lesz belőle is, mint már annyi elődjéből. Ha keresztülvágja magát ezen a kettős nehézségen, akkor kezdődik csak igazán a mi sűrű érintkezésünk ő vele: a sokféle alkudozás előbb az új autonóm vámtarifáról, majd a külföldi vámszerződésekről és végül az osztrák-magyar vámszövetségről.

Joggal érdeklődik tehát a magyar közvélemény a Körber lovag egyénisége iránt. Akik ismerik, okos és nagyműveltségű embernek mondják. Politikai iskolázottsága persze nincsen; honnan is szedte volna? Eddig becsületen hivatalnokai munkát kellett végeznie; az életet tehát jóformán csakis az aktákból ismeri. Ám ha eddigelé a *papíros* volt az ő munkanyaga, ezentúl *emberekkel* lesz dolga. A papíros pedig mindenütt türelmes, ellenben az emberek — kivált Ausztriában — türelmetlenek. Például az osztrák államesszme a papíroson egészen jól fest, annál gyöngébben az élő emberek eleven lelkében. S ezek a lelkek nagy mértékben renitensek épp az osztrák állameszmével szemben. Ez az esszme a nemzetiségek kompromisszumát követeli; a kompromisszum pedig áldozatokat követel minden oldalról. S Ausztriában a baj éppen az, hogy sem a német, sem a szláv nem akar áldozni: a német abból nem, amije van, a szláv viszont abból nem, amire vágyakozik: sőt mindenik a másiktól várja az áldozatot. Körber lovag, amidőn látszólag csupán munkanyagot cse-

rél, egészen új hivatást vállal tehát. Ami rendben van a papíroson, azt rendbe kell hoznia a reális életben is. Eddig dolgozott, ezentúl küzdenie kell. Eddig elméleteket szerkesztett, ezentúl a gyakorlati alkotás terén kell beválnia. Eddig a dolgok logikájával volt dolga, ezentúl az emberek szenvedélyeivel kell foglalkoznia. Majd megtanulja, hogy az akták könnyebben intézhetők el, mint az emberek. *Ha megtanulja... S ha idejékorán és elég jól tanulja meg...*

Körber urat megelőzi még egy hír: az, hogy nem nagyon szereti Magyarországot. Igazán sajnálnók, ha ez a hír valónak bizonyulna. De nem Magyarországot sajnálnók, hanem Körber urat. A jövődől osztrák miniszterelnöknek ugyanis elég baja lesz otthon, csak győzze erővel azt a munkát, amit a Lajthán tolu majd feléje. Ha galibát akarna nekünk is csinálni, bizony pórul járna. Otthon ugyanis két tűz között lesz; ezben az esetben *három* tűz közé szorulna. Aki pedig küzdelmének veszedelmeit s munkájának kockázatait ok nélkül szaporítja, az csak a saját bukását sietti. Nem kérünk mi rokonszenvet Körber urtól; de *várunk s követelünk* tőle igenis Magyarországot irányában korrekt és lojális politikát. Elvárjuk tőle legelőször is azt, hogy a kiegyezést úgy vegye át, *ahogy van*, még pedig *mindenestül*. Nem lehet annak többé egyetlen egy betűjére sem visszatérni. Magyarország a kiegyezésnek egész komplexusát visszavonhatatlan s megmásíthatatlan kötésnek tekint, amelyet az osztrák parlament csakis a maga egészében és változatlanul cikkelyezhet be. Ennek a kötésnek le van zárva az aktái; elég respiriumot adtunk Ausztria alkotmányos képviselőinek e kötés rendes tárgyalására s az ezek rendjén való

T Á R C A.

A téli tárlat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Lyka Károly.*

Valamely kép külső és belső nagysága közt rendszerint nincs semmi összefüggés. Ez a mostani műtárlat nagyon világosan támogatja állításunkat, amelynek igazságát különben — azt hisszük — minden ember habozás nélkül aláírja. Lám a tárlaton, mint már egy ízben megjártuk, éppen egy pár kis kép a legértékesebb: *Ferenczy* Károly művei messze kimagaslának a többi közül, pedig bizony igénytelen a méretük. Belső érték dolgában egyet sem lehet hozzájuk mérni. Épp így fölötté állanak az összes nagyméretű, megfestett látványosságoknak *Fényes* tájképei és *Mednyánszky* művei. Az utóbbiak ugyan jelentékeny dimenziójúak, de azért mégsem sorolandók ama nagy látványosságok közé, amelyeken az alakok, drapériák és színek valószínű operaházi főpróbát tartanak.

Kérdés: miért verik magukat a nem éppen jó sorban élő művészeink óriás költségbe, csak hogy a tárlaton egy-egy félelmetes nagyságú képpel szerepeljenek? Ennek többféle oka lehet. A szerencsétlen millenáris műtárlat felhőde az egyik okot: arra buzdították művészeinket, hogy a magyar nép multjának dicsőséges jeleneteit fessék meg. Abban az időben egészen más nyomon jártak a magyar művészek: egészséges érzéssel a szűzi természetstudiumra vetették magukat. Festettek fűt, fát, bokrot, bodros felhőt, a pusztá szinszimfóniáit, az erdő és láp rejtelmes hangulatait. És egyszerre azt mondták nekik: tessék királyi felvonulások, királyi ceremóniákat, királyi aktusokat pingálni. Hogyan álljon be

a természetköltő a *Hof- und Staatsstückök* krónikáinak közé? Egy ember, aki áhitatos szívvel élte a természet szabad, kendőzetlen életét, miképpen hajtsa nyakát abba az igába, amelyet rossz történet-deszkriptorok faragtak számára? Azt várták ettől, hogy a magyar történet jeleneteinek színes ábrázolásával el lehet érni a nemzeti művészet megteremtését. Minden józan ember előre tudhatta, hogy ez lehetetlen kívánság. Mert nem államtörténeti jelenetek festéséből áll a nemzeti művészet, hanem abból, hogy valaki egy faj szíveverését, vérmérsékét, vágyait, költői hangulatait művészi formában adja elő.

A nagy történeti képek korszakát hamar követte a kiábrándulás. Nem festettek többé krónikás jeleneteket, de a *nagy kép* rögeszméje még megmaradt sok műteremben. Azt minden festő tudja, hogy egy tíz-husz-harminc négyzetméteres képet nem vesz meg magánember a szobája fölélékesítésére. Csak a muzeumba fér egy ilyen vászon-óriás. S a muzeum ma még szereti a monumentális képet, olyat, amin valaki bemutatja, hogy minő virtuóz módon tud egy sorog aktot megfesteni, vagy amelyen látni lehet valamely világtörténeti jelenetet. Az előbbi törekvés még respektábilisabb az utóbbinál, mert festőbb. Így például a mostani tárlaton az, amit *Márk* az ő Szénfészkekével el akart érni, nézetünk szerint magasabbrendű cél, mint az, amelyen *Bihari* „Krisztus temetése” című képével fáradozott. Az előbbi közelebb áll az *art pour l'art* eszméjéhez, mint az utóbbi. De azért sem amazzal, sem ezzel nem tudunk egészen megbarátkozni. Mi ugyanis szeretjük, ha egy kép igazán mélyen emberi érzésből születik meg és nem pusztán raffináltan kiesztelt kompozíció. A kép legyen olyan közvetlen, hogy a szívünkbe nyilalljon annak hangulata: egygyleg legyünk a képpel. Érezzük át minden porcikáját, simuljunk hozzá, legyünk rajjai. Ez a két nagy kép abban az eredendő bűnben fogtatott, hogy nem ily mély emberi érzések-

nek a kikristályosodása. Mi közünk ezekhez a szépen fésült meztelen lányokhoz, akik egy szikla alján összegyülekezve különböző gesztusokat végeznek? Végigszemlélve szép formákat, nem távozunk a képtől semmi különösebb impresszióval, csak az marad meg emlékezetünkben, hogy itt egy nagytehetségű festő a legkülönbözőbb mozdulatokban rajzolt s festett meg egy tucat modellt. Kérezzük a műből azt a törekvést, hogy a művész nyilvánosan jelesre akar leviszgni az aktfestésből s mert egyébként egy sor akttanulmányval nem lehet a Múcsarnokba bekopogtatni, hát az aktok festői elhelyezése céljából kidagoltta a Szénfészket. A vizsgát jó sikerrel állotta ki, bár a képen még sokáig dolgozhatna. De ez a vizsga csupán a technikai készség egy bizonyos fokáról állít ki bizonyítványt s csak ezután kezdődik az a valami, amit művészetnek nevezünk.

Nem szeretjük, ha valaki egy képet a benne rejlő irodalmi elem (anekdota, tárgy, esemény stb.) szempontjából ítél meg. A festő nem arra való, hogy irodalmi munkát végezzen. Nyissa meg formái és színei segítségével a szívét előttünk: lássunk bele s ha van benne mélyen emberi érdekű kincs, nos hát akkor jövevönknek, mecenásunknak, meggazdagítónknak, nevelőknek fogjuk nevezni. Ilyen az igazi művész: a hangulatok, a finom, kikristályosodott érzéseknek föltalálója, továbbítója.

Szentül bizván ennek az igazságában, sajnálkozva nézzük azt a kárbavesztett respektábilis munkát, amit ezeknek a nagy képeknek megfestése fölemésztett. Valamennyiük szerzőjéről tudjuk, hogy jelentékeny tehetségek. De hát mért nem sáfárkodnak ezzel a tehetséggel oly bensőségesen, olyan egyenes őszintén, minden kacérokadás nélkül, mint azok, akiket az ímént említettünk: *Ferenczy*, *Fényes* és *Mednyánszky*. Hígyjék el, a képet, mint erőpróbát, ma már, a professor-korszak alkonyán, senki sem hono-

alkudozásra. A dolgok mai állapotában a Reichsrath már csak becikkelyezheti a tényleg életbe lépett kiegyezést. A multat illetőleg az egyedül korrektt álláspont ez: *c'est à prendre ou à laisser*. A jövődöre nézve pedig szakítson Körber ur azzal a hagyományos osztrák politikával, mely Magyarország jogainak s érdekeinek megtámadásával akarja Ausztria meghasonlott nemzetiségeit egyesíteni. Badeni és Thun alatt kiderült, mennyire haszontalan az osztrák politika kuruzslóinak ez a háziszerecskéje. Ausztriát csakis olyan politika mentheti meg, amely erősíti a dualizmust. A dualizmust pedig csakis az teheti erőssé, ha mindkét államfél megtalálja létérdekeinek biztos védelmét a közjogi alapon. A küszöbön álló nagy gazdasági rendezkedésben Magyarország iránt a legteljesebb méltányosságot gyakorolni: ez ma a leghelyesebb, sőt az egyedül józan osztrák politika.

BELFÖLD.

A karácsonyi szünet után. Széll Kálmán miniszterelnök, mint a *Politikai Értesítő* írja, valószínűleg már holnap délelőtt Budapestre érkezik minisztertársával együtt. Délutánra megérkeznek a delegátusok is. Délután miniszteri tanácskozás lesz, amely a folyó ügyeken kívül a meginduló parlamenti ülések dolgaival s egyéb kérdésekkel is foglalkozni fog. *A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt* nem tart az ülések megkezdése előtt értekezletet, mert a legközelebb szönyegre kerülő ujonczosai javaslatokkal már foglalkozott. Hasonlóképp se a szabadlevű párt, se a néppárt nem hirdetett eddig értekezletet s így holnap csak az *Ugron-párt* konferenciázik. Ellenzéki képviselők nézete szerint a Ház ülései ezuttal valamivel élénkebbek lesznek az eddigiekénél. Különösen a függetlenségi párt készül arra, hogy a katonai kérdéseket élesebben és tüzetesebben tárgyalja.

A katolikus autonómia. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás a katolikus autonómia dolgában a következő meghívót küldte a kongresszus tagjaihoz: Van szerencém Cimedet, mint a magyarországi katolikus egyház autonómiáját szervező kongresszus tagját a folyó évi január hó 31-én, délelőtt 11 órakor Budapesten, a főrendiház üléstermében tartandó ülésre tisztelettel meghívni. Budapesten, 1900. évi január 10-én.

A radnai mandátum. Egy félhivatalos aradi távirat szerint a radnai kerületben nemsokára új vá-

rálja viszontérzéssel. Más volna, ha ezek a nagy vásznak valamely hatalmas architektónikus tag festői fölékesítésére születtek volna meg. Akkor — ha ugyan stilszerűen illeszkednének a falra — előismerők az ilyen nagy darabok érdemeit is. Így csak erőmutatványoknak vesszük valamennyit, amelyeknek nincs meg az erényük, hogy belső, pusztán művészi kvalitásokkal hatnának ránk. Némelyiken egyszerű technikai hibák, elhallgatások, megoldatlan részek is bántják az embert. Bihari képen van például két-három nagyon intime felfogott és megfestett öreg fej, de mily bágyadt, szinpadias, sok helyütt konvencionális az elájuló Mária és kísérete. Márk egyik szírénye, a fő-szíren, nem egy virtuóz vonást mutat, de a kép egész felső része megfestetlen és tónusban megoldatlan, a balra lenn guggoló alakok olajnyomatszerűek, formáik el vannak ejtve. A nagy, diszes, reprezentatív képek ilyen módon üres kullisszákká válnak, amelyeket művészi érték híjján nem ment meg a tárgy ravasz megválasztása.

Nekünk közvetlen becsüek azok a kisebb képek, amelyeken nagy mértékben megvan mindaz, amit itt poétikus tartalomban nélkülözünk. Illedemesen letezzük névjegyünket ama festők műtermében, akik — mint mondani szokás — nagy fába vágják fejszéküket. De a hideg ceremónia után azokhoz sietünk, akik bensőséges, őszinte, szívből pattant hangulatokkal, új formákkal ajándékoznak meg minket.

Mondtuk, hogy bár Mednyánszky képei jókorák, mégsem sorolhatók abba a klassziszba, amelyet *nagy képeknek* szokás nevezni. A Lankás csudálatos képéhez éppen ez a külső keret a legalkalmasabb. De itt a művész nem is a problémák zsufoolásával akar kelendő hatást elérni s keze korántsem az ügyes operárendezőé. Ez itt a hallgató vizek mély költészetének tolmácsa, interpretátora a mi földünknek s adja azt minden zamattal, földszagával, nehéz felhőinek ólmos reflexével. Csakugyan ez a világ a mi világunk, csak el kell menni oda, ahol ezek a vizek megfekszi a lapályt s ahol a korlát nélküli ég messzi belevész a végtelenbe. Valami

lasztás lesz. A mostani képviselőt *Beles* Jánost aradi közjegyzővé nevezik ki, s ennek következtében lemond a mandátumról. Helyébe a távirat szerint *Zselénszky* Róbert főrendiházi tagok és volt képviselőt fogja jelölni a kerület szabadlevű pártja.

A delegációk.

Bécs, január 16.

A magyar delegáció mai ülésében letárgyalta az okkupált tartományok költségvetésére vonatkozó előterjesztést és a zárszámadási albizottság jelentését. Ezzel a magyar delegáció el is végezte érdemleges munkáját s már csak a határozatok összeegyeztetése van hátra. Az osztrák delegáció ma még a külügyi előiránnyal foglalkozott.

A mai ülésekről tudósításaink itt következnek:

A magyar delegáció.

A magyar delegáció ma délelőtt 11 órakor gróf *Szapáry* Gyula elnöklele alatt nyilvános ülést tartott. Jegyzők: báró *Rudnyánszky* József és gróf *Teleki* Sándor.

Jelen voltak a közös kormány részéről: *Krieghammer* báró közös hadügyminiszter, *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, báró *Spaun* tengernagy, a tengerészeti osztály vezetője; a magyar kormány részéről pedig *Széll* Kálmán miniszterelnök.

(A gazdasági albizottság jelentése.)

Elnök az ülést megnyitván, hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét.

Kövekezik a gazdasági albizottság jelentése. Báró *Rudnyánszky* József olvassa a jelentést, amely szerint a delegáció szükségleteinek második részlete 42.000 korona.

A jelentés alapján a delegáció költségvetése elfogadtatott.

(A bosnyák hitel.)

Következett az egyesült négy albizottság jelentése a megszállott tartományok területén lévő parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli szükségletének előirányzatáról.

Münich Aurél előadó ismerteti a jelentést. Az 1900. évi rendkívüli szükséglet a tavalyi szükséglettel szemben 344.000 korona többletet tüntet fel, minek oka első sorban a következőkben keresendő: Az aranyérték-különbözet címén 138.000 korona igényeltetik, a tiszti fizetések emelése 132.292 koronával jár; a Mostárban építendő új tüzer-szer-tár költségének fele 140.000 korona többlettel okoz. Az albizottság a költségvetés tárgyalása alkalmával a megszállott tartományok kormányzatával megbízott közös pénzügyminiszter előterjesztéseiből, valamint Bosznia és Hercegovina közigazgatásának költségvetéséből, amelyet a miniszter az országos bizottságnak ez alkalommal is rendelkezésére bocsátott, azt a meggyőződést merítette, hogy a megszállott tartományok közigazgatási, közigazgatási és kul-

religiózus, transzcendentális elemet sejtünk e képből, hiszünk és bízunk benne, meghat minket mint egy ősmérső, messziről általhangzó népdal, amely lassu ritmusban burorúl, elhalt szerelemről, vagy nagy magánosságról szól.

A magyar földet festi *Fényes* Adolf is, ezuttal akkora közvetlenséggel, amilyent eddig nem láttunk tőle. A „Néma utca” a magyar falu forró napjainak képe: a nap sugarat magukba iszzák az akácfaik koronái, azokon nehezen törtet át egy-egy sugár a homokos, agyagos földre, amelyet lomhán hever végig a fojtó melegben a két árnyék. Más képein falvaink kuszált romantikáját érezzük: a rendetlenül felturt rögök, pocscáták, árkok körül bojtorján és gíz-gáz tör elő, valamely boldog flegmáról, nem-bánomságról beszélve. A fejedelmien elhanyagolt falu rongyai közt bizonyára tekintélyes fölölseget gyűjtöttek, hogy így, ápolatlanul, fésületlenül hagyják a kertszélet, az utat. *Fényes* bátran, konvenció nélkül adja elő ezeket az egyszerű, de sokat mondó témákat. Egyszerűség dolgában itt csak *Ferenzy* mulja felül, akinek két képe — a többi is becses — lezart, komplet kis gyöngye a tárlatnak. Az erdőszélén hazamenő favágók és az itató felé tartó szürkék a nagybányai erdő esőndes poézisét adják: az erdő csendjének közepette, napszálltator hazamennék az erdő ősmert staffázisai. Tessék azonban itt a többi erényen kívül megtekinteni ezt az egyszerű, tökéletes fakturájú előadást, amely azonfelül még a *Ferenzy*nek saját kezeirésze is, ami nem oly közönséges dolog a festők között. A természetimádó művészet produktumai ezek, emlékeztetnek ama nagy barbizoni mesterekre, akik ennek a századnak a legértékesebb képeit festették kiesiny, igénytelen vásznainkon.

Ezek az emberek költők, megtisztelésre, szeretetre érdemes felfedő ritka szép érzéseknek. Szeretnék, hogy a magyar művészet az ő nyomon haladjon és végképp bucsut mondjon a muzeális nagy vásznaknak.

haladást tüntetnek fel és hogy a megszállott területeken lévő csapatok költségei állandóan apadnak. Ennek folytán kéri az országos bizottság, hogy Bosznia és Hercegovina kormányzatával megbízott *Kállay* Béni közös pénzügyminiszternek sikeres és eredménydus működéséért határozatilag fejezze ki elismerését és köszönetét; egyuttal pedig ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Szólásra senki sem jelentkezvén, az elnök határozatilag kimondja, hogy a költségvetést az országos bizottság elfogadja és hogy a közös pénzügyminiszternek sikeres és eredménydus működéséért köszönetét és elismerését fejezi ki.

Erre a megszállási hitel részleteiben is minden vita nélkül fogadtatott el.

(A zárszámadások.)

Következett a zárszámadási albizottság jelentése.

Miklós Ödön előadó hosszasan ismerteti az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1897. évi zárszámadási főbb tételét. Az 1897. évre engedélyezett összes netto-szükséglet 122,909,798 frt 64 kr. Ezzel szemben 1897-ben a tényleg előfordult kiadások 171,285,388 frt 13 kr, a bevételek pedig 62,267,037 frt 57 krt tettek ki. E szerint a vámvédéki felesleg levonása után a nettókiadás 109,018,350 frt 56 kr. Az összes kiadás tehát 13,891,448 frt 08 krral kisebb. A mi a közös hadügyminisztérium kért hitelmeghosszabbítását illeti, erre nézve, ugymond előadó, a zárszámadási bizottság konstataja, hogy a közös hadügyminisztérium eljárása, amennyiben a kért póthiteleket fel nem használta, sem a költségvetési jog, sem a zárszámadási intézményének rendeltetése és jelentősége szempontjából nem helyeselheto. Az albizottság az ilyen eljárást helytelennek tartja és ennek követése ellen határozottan tiltakozik. Tekintve azonban azon körülményt, hogy a tárgyalás folyamán illetékes részről nyert információ szerint ezen hitelek felhasználása tekintetében teljesen kivételes állapot alakult; tekintve azt, hogy a közös pénzügyminisztériumnak a kért módon történő hitel igénybevétele által több jogok nem nyujtatnak, mint amelyekkel e hitelek eredeti megszavazása által birt; tekintve továbbá, hogy a rendkívüli hitel természetével bíró maradvány azon célokra van számván, amelyek egy-egy egyes munkát biztosítást, illetőleg forrást képezik; az albizottság ezen kivételes helyzetre való tekintettel ez alkalommal nem ellenzi, hogy a kérdéses hitelmaradványok a kért módon utaltassanak ki a közös hadügyminiszternek. Kijelenti azonban a zárszámadási albizottság nevében, hogy ezen kivételes eljárás kizárólag csak a jelen konkrét esetre vonatkozik, hogy ebből sem az eljárásra, sem a kezelési időszak leteltével megszünt hitelmaradványok kezelésére és elszámolására semmi néven nevezendő előjogok nem alakthatók és precedenst egyáltalában nem képezhet. Ezek alapján a zárszámadási albizottság nevében ajánlja, hogy a jelentés fogadtatásak el és az 1897. évi zárszámadásra nézve a felmentés a közös minisztériumnak megadassék.

Az országos bizottság erre a zárszámadást tudomásul veszi és az albizottsági jelentés alapján a közös kormánynak a felmentést megadja.

(A munkarend.)

Következett a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása.

Az elnök indítványára a delegáció legközelebbi nyilvános ülését holnap déli 12 órakor tartja és napirendjén a ma elfogadott határozatok végleg való megszavazása és a hetes egyeztető albizottság jelentése lesz.

Ezzel kapcsolatban az elnök kéri a hetes egyeztető albizottság tagjait, hogy még a mai nap folyamán tartson ülést és az osztrák delegációtól érkezett és még érkezendő határozatokat egyeztessen észre és eljárásának eredményéről a holnapi ülésben tegyen jelentést.

Szilágyi Dezső kérdezi, hogy van-e remény arra, hogy az osztrák delegáció ma befejezze munkálatait?

Az elnök azt hiszi, hogy erre való tekintettel a hetes egyeztető albizottság délután 5 órakor tartatna ülést, mire **Szilágyi** Dezső bejelenti, hogy a hetes egyeztető albizottság tagjait délutáni 5 órára fogja ülésre összehívni.

Ezzel a nyilvános ülés 11 és háromnegyed órakor véget ért.

(Egyeztetés.)

A magyar delegáció egyeztető hetes albizottsága ma délután öt órakor **Szilágyi** Dezső elnöklele alatt ülést tartott, amelyen az osztrák delegáció határozatait a magyar delegáció határozataival összeegyeztetvén, azoknak egybehangzó voltát konstatajták. Az egyeztetés csak az átruházási jogra vonatkozó határozatokra nézve nem történhetett meg, mert ezek még nem érkeztek át az osztrák delegációtól. Ezekre vonatkozólag az egyeztetés alkalmasint csak a holnap délelőtt 11 órakor tartandó nyilvános ülés után fog megtörténhetni, amely esetben a delegáció záróülés holnap délután 1/2 órakor tartatnék meg. A hetes albizottság jelentését a plénumban *Münich* Aurél előadó fogja előterjeszteni.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció mai ülésében folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását.

(Interpellációk.)

A napirend előtt Ferencsics interpellációt terjesztett a hadügyminiszterhez, azt kérdezték, hogy mi igaz abból, hogy Adelsberg községben csapatösszevonások történnek, ott pedig nagyon rossz az ivóvíz.

Az interpelláció egyelőre válassz nélkül maradt. Ezután báró Spaun tengerészeti parancsnok válasza Tussel és Balath delegátusok interpellációira.

(A külügyi vita.)

Következett a külügyi költségvetés tárgyalásának folytatása.

Itt első szónok dr. Pacak (Ifju-cseh), aki igen élesen kritizálja a külügyminisztert, akinek politikája mindig csak a németeknek kedvez s hátréba szorítja a cseheket. Szóba hozza a zse-kérdést és helyteleníti, hogy a koronát is bevonják a vitába. Utána Konc beszél az olasz szempontok tekintetében a költségvetést elfogadja.

Pergelt dr. a hármas szövetség fontossága mellett foglal állást és kifejti, hogy az osztrák-magyar monarchiának az erős és hatalmas Németországhoz kell csatlakoznia. Beszél a cseh-német vállalkozásokról, amelynek végleges elismintását óhajtja. Sajnálatosnak fejezi ki a fölött, hogy a monarchia nem foglalta el azt a helyet a világpolitikában, amely megilletné. De ez mindig úgy lesz, amíg kereskedelmével csak a szomszédos országok terjeszkedik.

A szónok aztán Kramarz dr. delegátussal polemizál és hangsúlyozza azt, hogy a monarchia nagyhatalmi állású csakis a csehek magaviselete kockáztatja, akik a belpolitikai krízist évről-évről stabilizálják. A csehek eddigelő a hármas szövetséget, mint ilyen gáncsolták, most azonban arra szoritkoznak, hogy kijelentik, hogy az osztrák-magyar monarchia a hármas szövetségben belül nem érvényesül annyira, amennyire kellene érvényesülnie. E szemrehányás szerint nem jogos, azért ő pártja nevében tartozik a külügyi kormányzatnak azzal a kijelentéssel, hogy politikájával teljesen egyetért és a költségvetést ez okból el is fogadja. Végül még kifejti, hogy a németek obstrukciója annak idején teljesen más célt akart elérni, mint az ifjucsehek ismételt obstrukció politikája, mert az ifjucsehek egyszerűen a monarchia jelenlegi jogállapotát perhorreszkálják obstrukciójuk által, a németek pedig egy sajnálatos jogtalansággal szemben védekeztek.

Dr. Pacak hosszabb beszédében foglalkozik a thüringiai cseh alattvalók kiutasításával és ebből ki-folyólag a külügyminiszternek szemére veti azt, hogy nagyon rideg módon szokott interpellációkra válaszolni. Ezt szóló és elvtársai túrni nem fogják. Szó-mok felolvas a thüringiai kiutasításokra vonatkozó számos hírlappéldányt és azt mondja, hogy meg van győződve arról, hogy a monarchia külügyi kormányzata ez esetben nem óvta meg kellően a de-kórumot.

Stransky főleg belpolitikai kérdésekkel és ezek között főképpen a cseh-német kiegyezéssel foglalkozik.

Kijelenti, hogy a külügyi kormányzattal szemben bizalommal ő és elvtársai nem viseltetnek, ennélfogva a költségvetést nem fogadja el.

(Goluchowski beszéde.)

Gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter: Tülagozik a delegáció tárgyalásai folyamán több oldalról elhangzott ama vád ellen, mintha ő a belügyi kormányzat ügyeibe avatkoznék. Ő ha intő szavát néhányszor föl is emelte, ezt csakis a kölesönös egyetértés előmozdítása céljából tette. Ami a jelenlegi belpolitikai téren domináló cseh-német kiegyezést illeti, sajnálja, hogy a zavarok még mindig tartanak, de ő azt hiszi, hogy ha minden oldalról megvolna a kellő jóakarát, akkor bizonyára sikerülne ezen viszonyokat, amelyek oly károsak a monarchia tekintélyére, hamarosan elsimitani.

Ő ezekre nem térne vissza, ha nem tartana attól, hogy eme vádakból legenda származik. Neki nem szokása kifogásokkal emelni, ő eléggé férfi ahhoz, hogy tetteit helytálljon. Ha a belpolitikai viszonyokat illetően bizonyos tartózkodással viseltetik, ezt nem azért teszi, mert e tartózkodás az alkotmány által eléje van szabva és mert meg van arról győződve, hogy csak az segíthet és csak az működhetik e kérdésben eredménynyel, akinek eszközei is vannak arra, hogy eszméit és nézeteit tettekké tegye.

Áttér ezután ama kifogásokra, amelyek a hármas szövetség ellen a vita folyamán elhangzottak és konstatálja, hogy elvi kifogás nem történt a hármas szövetség ellen, ennek célja, amint ő már ezt ismételtelen kijelentette, a béke biztosítása egyrészt és másrészt biztosítása a stabilitásnak a nemzetközi viszonyokban. Ezt a célt, amelyet maga elé tűzött, 200 évi fennállása óta hiven teljesítette is a hármas szövetség.

Hogya egyes delegátusok előnyökről beszélnek és előnyöket kívánnak a szövetségtől, ugyanilyen előnyöket várhatnak egyebet, mint éppen a béke biztosítását; nem elég előny ez egymagában a vége is? Azt is mondják, hogy eme intézmény vé-

dolme alatt Németország folytonosan halad. Hiszen én ezt koncedálom, — ugymond — hogy Németország nagyban haladt; de ugyan lehet-e a mi kormányzatunkat vádolni, hogy mi még nem vagyunk annyira? Erről a hármas szövetség sem tehet semmit. Minden európai állam világpolitikát üz és világrekedelemlre törekszik, minket ellenben teljesen le-köt a szerencsétlen nyelvkérdés. Nálunk naphosszat arról nyilatkoznak, vajjon mily szavakkal jelentkezzenek a tartalékosok az ellenőrzési szemlén: cseh vagy német nyelven? Ilyen körülmények közt nem lehet csodálni, ha nálunk haladás nem észlelhető.

Pacak dr. közbejött: Miért makrancoskodik a hadserg ebban a kérdésben?

Goluchowski Agenor külügyminiszter: Továbbá azt mondották, hogy a hármas szövetség tulságos beszerzésekre kényszeríti a monarchiát. Ez nem felel meg a valóságnak. A valóság az, hogy csakis a hármas szövetség égisze alatt lehetett annyira tökéletesíteni a hadseregünket, amennyire ez sikerült. Egyik delegátus azt mondotta, hogy Németország beleavatkozik belügyeinkbe, de maga Kramarz kénytelen volt konstatálni, hogy ez a hivatalos Németország részéről nem történt meg. Különbösen is ezt a szemrehányást visszautasítja a velünk baráti viszonyban levő Németország nevében, de saját kormányuk nevében is, mert gyöngeség volna fölünk az, ha mi ilyen beavatkozást megengednénk.

Ezután a miniszter áttér a szerb kérdésre és azt mondja, hogy nagyon furcsa az, hogy az ő kijelentéseit a delegátusok egyáltalán tudomásul sem veszik. Ő e kérdésben már a bizottságban precize nyilatkozott, épp oly precizitással nyilatkozott a krétai kérdésben is már tavaly. Itt a miniszter fölolvassa a tavalyi delegációban a krétai kérdésről mondott beszédének egy részét, aztán így folytatja: Kramarz delegátus szememre lobbantja, hogy mi Krétából visszavonultunk, miután Németország is visszavonult. De hiszen utóvégre csak meg kellett valakinek kezdeni a visszavonulást, és én azt állítom, hogy éppen akkor volt erre a kellő pillanat; mert ha mi akkor nem vonultunk volna vissza, talán még ma is ott maradtunk volna az ugynevezett garantált hatalmak körében, és akkor a kölesönökért is szavatosságot kellett volna vállalnunk; nem tagadhatom, hogy akkoriban aggodalmaim voltak a krétai parancsnok személye iránt, de ma ezek az aggodalmak eltűntek és örülök annak, hogy György herceg oly jól viszi az ügyeket Krétában.

Áttér azután Kaftan beszédére, akinek a Vaskapuletmenyekre nézve voltak kifogásai és azt mondja, hogy a Vaskapu hajózási illetményének kérdése akképp keletkezett, hogy a berlini szerződés ránk róta a Vaskapu-szabályozást. Azt pedig a monarchia két része között köztött egyezmény eredményezte, hogy e munka kivitele Magyarországra háramlott. Ami a tarifa megállapítását illeti, ugy ez természetesen a munkát végrehajtott állam feladata maradt, de két év mérvadó volt az illetmények kiszabásánál. Először az, hogy a csatorna-építkezés megfelelőleg fogantatosították, másodsor, hogy az illetményekből üzletet ne csináljanak, azaz, hogy csak oly összegekben hajtassék be, amely lehetőleg megfelel az illető munkakörnek.

Nem tagadom, hogy az illetmények ma magasak, hiszen ezt különben a magyar kormány maga is kijelentette, de hozzá tette azt, hogy bizonyos idő múlva az adott viszonyokhoz képest mérsékelni fogja az illetményeket. Kaftan delegátus azt is mondta, hogy a hajók közötti különbséget tesznek, amennyiben áruarokmányok és tonnantartalom szerint szabják ki a hajózási illetékeket. Ha az illetékeket csakis tonna szerint szabnák ki, akkor az még drágább volna, mert jelenleg az áruarokmány sulya szerint mérséklék esetleg az illetékeket.

Foglalkozik a miniszter még Gessmann delegátusnak a konzuláris tudósítások fölött elhangzott panaszával és csodálkozás között konstatálja, hogy a konzuláris jelentések előfizetői Németországban sokkal nagyobb számban vannak, mint Ausztriában, tehát ebből is látható, hogy Németország ez iránt sokkal inkább érdekődik, mint a belföld. Végül Schneider és Pacak felszólalásával foglalkozik és különösen Pacaknak a thüringiai tartományokból történt cseh alattvalók kiállításáról szól és azt mondja, hogy az illető államok követségei után bekért felvilágosítások teljesen másképp hangzanak, mint azt interpelláló állította.

Kéri a költségvetés elfogadását.

A külügyminiszter beszéde után Dumba előadó ajánlja a költségvetést elfogadásra.

A tételt a delegáció többsége elfogadja.

(A részletes vita.)

A központi vezetés tételenél

Gessmann a legélesebben megtámadja Dóczy osztályfőnököt, a külügyminisztérium sajtóosztályának

vezetőjét, akinek egyebek közt szemére hányja, hogy állandó munkatársa a Neus Pester Journalnak és az Ausztria és Magyarország közti kiegyezés vizsálýában a sajtót Ausztriára káros módon befolyásolta. Dóczyról azt mondja, hogy Oderbergben született, zsidó szülöktől mint Dux, egyszerre feltűnt mint katolikus Dóczy, aztán áttért a zsidó vallásra, hogy gazdagon nősülhessen, s ismét kikeresztelkedett. Az nem járja, hogy a külügyminisztérium egy hivatalnok, amely minisztérium a császári ház minisztériuma is, ugy változtassa vallását, mint a kabátját és a vallással különben nem törődik.

Goluchowski gróf külügyminiszter azt válaszolja, hogy a leghatározottabban vissza kell utasítania a támadásokat, amelyeket egy hivatalnok ellen intéznek, aki itt maga nem védeheti magát.

Schneider a leánykereskedés kérdésével foglalkozik és azt kívánja, hogy az osztrák-magyar konzuli hivatalok a külföldön megfelelőleg lépjenek fel ez ellen.

Ezután a külügyminisztérium egész rendes és rendkívüli szükségletet, valamint póthiteleit is elfogadták.

Ezután a delegáció a megszállási hitelt tárgyalta.

Zanetti Bosznia és Hercegovina államjogi állásának végleges szabályozását kívánja és kiemeli a boszniai kormány rendkívül elismerésre méltó működését.

Bulat azt kívánja, hogy kössék össze Boszniát és Hercegovinát a Spalató-kikötővel megföel vasut építése által.

Kállay közös pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány egyenlő jóindulattal viseltetik az összes boszniai és hercegovinai felekezetek iránt és aztán a spalató-arcanói vasuti vonal építéséről beszél, ami régóta szive óhaja a miniszternek.

Ezután a megszállási hitelt elfogadták.

Miután még Kállay közös pénzügyminiszter és Krieghammer báró hadügyminiszter több interpellációra válaszolt és az előterjesztett kérvényeket elintézték, az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés holnap lesz.

KÜLFÖLD.

Az új osztrák kormány. Hosszu vajudások után végre megszületik az új osztrák kormány. Éppenséggel nem politikai kabinet: csupa kipróbált hivatalnok, akik bizonyára serényen fogják ellátni tárcájuk munkáját. Politikai színtelenségük oka bizonyára az uralkodónak az a kívánsága, hogy bármily áron béke legyen s a parlament munkaképessé váljék. A kibékülés és megbékülés a legfontosabb jelszó e percben Bécsben. Szép jelszó, csak az a baja, hogy valószínűleg éppen csak jelszó fog maradni.

Mint Bécsből értesülünk, e hét végén kinevezik az új minisztériumot. Eddig a következők jelentették ki, hogy tárcát vállalnak:

Koerber — elnökség és belügy.

Báró Welsersheimb — honvédelem.

Wittek — vasutügy.

Báró Spenk-Boden — igazságügy.

Hartl — közoktatásügy.

Böhm-Bawerk — pénzüg.

Giovanelli udvari tanácsos — földmívelésügy.

Rezek — cseh miniszter.

Pientak — galiciai miniszter.

Funke, mint a baloldali klub-elnökök konferenciájának elnöke, tanácsokra hívta össze mára a baloldali klubok elnökeit, hogy a küszöbön levő kormányváltást megvitassák.

A háború.

Budapest, január 16.

Visszafajtott lélekzettel figyelik Angliában a Natálból érkező híreket, amelyek Buller tábornoknak hat nappal ezelőtt megindított nagystílű hadmozdulatainak az eredményéről számolnának be. Buller tábornok 11-ikén 10.000 főnyi erővel indult el a chieveleyi táborból nyugat felé s átkelve a Tugelán, Springfieldtől a kis Tugelán át Potgiers Driftig mezei vasutat rögtönzött s egyelőre az utóbb nevezett helyen áll, Colensotól nyugatra, a colenso-onderbroeki út mentén, Ladysmithtől délnyugatra. Ezalatt 12-ikén Warren tábornok az ötödik hadosztályal elindult Frereből keletre és Weenenek tartva, onnan pedig egyenest északnak, szintén átkelt a Tugelán és kelet felől körülbelül ugyanolyan vonalban került meg a boer hadállásokat, mint Buller tábornok nyugat felől. Ez a kettős megkerülés feltételezi azt, hogy a chieveley-frerei táborból egydízeleg egy harmadik, szintén tízezer főnyi hadoszlop indul egyenesen előre, ugy hogy a boeroknak, a két oldalt nem is tekintve, egyszerre két arcvonalban — Ladysmith felé északnak és Colenso—Chieveley felé délnek —

kell harcolniok, hacsak idejekorán és egyenkint meg nem küzdenek a három hadoszloppal s mind-egyiket tönkverik. Egy brüsszeli hír már jelzi is, hogy Buller vereséget szenvedett, ami azt jelentené, hogy a boeroknak sikerült nyugati szárnyukat szabaddá tenni és sikeresen vivhat-
nak meg a délről előrenyomuló angol hadoszlop-
pal. Biztos hírek azonban még nincsenek.

A mai tudósítások a következők:

(A ladysmithi ütközetek.)

London, január 16.

A Reuter-ügynökség a boerok ladysmithi fő-
hadiszállásából a következő, e hó 9-én föladott jelen-
tést közli:

Az angolok szombaton este megtámadták a
Besters-Kop déli szélén álló boer csapatokat s visz-
szavonulásra kényszerítették őket. Né parancsnok
erre megszállta a várostól nyugatra húzódó domb-
láncot, a pretóriai kommandó pedig a várostól északra
levő halmokat, amelyek Caesars' Campot dominálják.
Innen állandó tüzelést folytattak az angol csapatok
ellen. A pretóriai kommandónak két lovas zászlósa
közvetlen a város mellett megszállva tart egy dom-
bot, a Harrismitbha vívó vasutnak a fővonalától való
elágazása közelében. A pretóriai kommandó, midőn
a polgárok, köztük Willemese, vigyázatlanul megkísé-
relték az erőd ostromlását, hat halottat és hét sebe-
sültet vesztett. Ujabb részleteket a boerok vesztesé-
geiről ma délelőtt várunk.

(Buller hadmozdulatai.)

London, január 16.

Eddig egyetlen betű sem érkezett Buller
seregének előnyomulásáról s a híreknek ez a
teljes hiánya végtelenül növeli az általános izga-
gottságot. A Buller főhadiszállásában szolgáló Gough
ezredes egy londoni rokonának levelet írt, amely-
ből kitűnik, hogy az angolok már november
20-án tervezték, hogy Podgieters Drift mellett
átmennek a Tugelán.

Az a körülmény, hogy Roberts legutóbbi
bulletinjében csupán Gatacre, French és Methuen
tábornokokról emlékezik meg, kapcsolatban azzal,
hogy ezen kívül semmi más hír sem érkezett,
renkívül fokozta az izgatottságot. Általában azt
hiszik, hogy azok a táviratok is, amelyeket a
katonai cenzura Buller és Warren előrenyomu-
lásáról keresztülbocsátott, csak arra valók voltak,
hogy a boerokat megtévesztésék.

A hadügyminisztérium tegnap este Buller
tábornoknak két táviratot közölte, amelyek közül
az egyik tegnap adódott föl Natalban a hely
határozott megjelölése nélkül s csak azt a már
egy hónapja ismert tényt jelenti, hogy a boerok
két tisztelet elfogtak és Pretoriába vitték. A másik
egy heliogramot közöl, amelyet White tábornok
küldött tegnap Ladysmithből, s amely szerint
néhány nappal ezelőtt néhány tífuszest fordult
elő Ladysmithben.

London, január 16.

Buller hadserege átkelt a kis Tugela folyón
s most a nagy Tugelától délre üttött tábornok.

Brüsszel, január 16.

Itt azt beszélik, hogy Buller újabb veresé-
get szenvedett.

London, január 16.

Durbanból jelenti egy távirat: Nagy az izgatott-
ság, mert mindenféle hírek keringenek a Tugela-
folyó mellett készülő támadásokról.

A katonai cenzura, amely Buller főhadiszállásán
van, szigorúan ellenőrzi, hogy semmiféle táviratot ne
lehessen elküldeni.

A negyedik páncélos vonat ma indult észak felé.
Hivatalosan megcáfolják ugyan, de minden
jel arra mutat, hogy a döntő ütközet közvetlen kü-
szöbön van.

Alapítan az a hír, hogy a boerok feladták
Colesberget.

(Mafeking ostroma.)

London, január 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából
12-iki kelettel: Hivatalosan jelentik, hogy Mafeking
tegnapi bombázásának az volt az eredménye, hogy
a boerok elpusztították a megtámadott erődöt. A boerok
részén egy ember sebesült meg.

London, január 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Modder-
Riverből 14-iki kelettel: A hajó-ágyuk ma reg-
gel bombázták az ellenséges tábornokot. Az ellenség
nem viszonzta a lövéseket.

London, január 16.

Hivatalos jelentés szerint French tábornok
szombaton gránátokkal ágyuzta a Colesberg mellett
lévő kocsihidat. Methuen és Gatacre tábornokok semmi
ujat sem jelentenek.

London, január 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából
13-iki kelettel: Egy tudósító azt jelenti a nyugati
határon lévő boer táborból, hogy az angol csapatok
tegnap bevettek egy hadállást, amely Mafekingtől
keletre egy dombon volt. Delarey parancsnok azon-
ban megtámadta őket, mire heves küzdelem után
visszavonultak. Egy burgher megsebesült.

Rensburg, január 16.

Porter ezredes állandóan gránátokkal löveti az
ellenséget, amelynek erős hadállása van Colesberg és
Slingsfontein között.

(Csendélet Transvaalban.)

London, január 16.

A transvaali köztársaság elnöke, Krüger,
körlevelet küldött a boer tábornokoknak, amely-
ben a többi között a következőket mondja:

Isten segítségével annyira vittük az ügyün-
ket, hogy már most bizvást remélhetjük, hogy
kellő tetterővel és a Mindenhatóba vetett bizo-
dalommal eredményesen be fogjuk fejezni ezt a vár-
erőszakolt harcot. Végig kutattam az egész bibliát,
hogy valami mentséget találjak az angolok szá-
mára, egyetlen mondatot sem találtam benne,
amely igazat adna nekik. Olvassátok el a 33.
zsolnárt. Ez volt a mi kiinduló pontunk:

„Mert való az Ur igéje és minden cselek-
vénye hü, szereti az igazságot és méltányossá-
got, Isten jóvátétel tele a föld. Isten hiúsította
meg a népek (az angolok) szándékát, meggátolta
a pogányok tervezetét. Nem nagy sereg által
győz a király, a vitéz nem szabadul meg nagy
ereje által. Isten szemé azokon függ, kik félik
őt, kik kegyelmét várják. Lelkünk várja a Is-
tent, ő a mi segítségünk és pajzsunk, mert benne
vigad szívünk, mert szent nevében bízunk. Le-
gyen, Uram, kegyelmed mi rajtunk, amiképpen
hozzád van reményünk.”

Az ellenségről ellenben a 83. zsolnártban van
szó, amely eképpen szól:

„Tedd őket, az ő vezéreiket olyanokká, mint
Orébet és mint Zeébet s mint Zébahot és mint
Szalmunnát, az ő fejedelmeiket, kik mondták:
foglaljuk el magunknak az Isten lakhelyeit. Én
Istenem, tedd őket olyanokká, mint a kereket és
minémü a polyva a szél előtt, mint mikor a tűz
az erdőt elégeti és mintha a láng a hegyeket
főlemészti. Akkép üldözd őket szélvészszeddél és
forgószéddel riaszd őket széjjel. Borítsd el
őket gyalázzattal, hogy nevedet, Isten, keressék
meg. Szégyentüljenek és háborítsanak meg
mindörökkre, piruljanak meg és veszessenek el, és
tudják meg, hogy a te, a te neved, Isten, egye-
dül fölséges mind az egész földön.”

Krüger azután így folytatja: Az ellenség el
akarja pusztítani területünket. Anglia pusztító
műve olyan mint az ördögnek Jézus egyháza
ellen intézett támadása. A körlevél így végződik:
— Folytatni kell harcunkat az Ur nevében.

London, január 16.

A pretóriai Volksstimm azzal fenyegetőzik, hogy
a boerok a legvégső esetben az összes aranybányákat
el fogják pusztítani.

A Timesnek jelentik Lourenco-Marquezból 10-iki
kelettel: Transvaal kormányza sok angol alattvaló támo-
gatásával állandóan fokozza a bányák jövedelmét s így
szerzi meg az eszközöket a robbanó gránátok elő-
állításával foglalkozó külföldiek, valamint a háboru-
ban segítségére lévő egyéb munkaerő kifizetésére.

(Az angol kormány.)

London, január 16.

Feltűnő, hogy a kormányt jelenleg éppen a
nagy tory-lapok, a Daily Mail, Times, Morning
Post és a Standard támadják leginkább, amelyek
eleinte a legélesebben írtak a háború mellett. A
liberális lapok mérsékelt hangon irnak és
nem óhajtják a kabinet bukását, mert a liberális
pártnak semmi kedve arra, hogy a jelenlegi vi-
szonyok között a kormányzást átvegye. Chamber-
lain az összes lapok kimélik, de annál heveseb-
ben kelnek ki Hicks-Beach pénzügyminiszter ellen,
akinek az összes eddigi vereségeket tulajdonítják.

A kormány a parlament összeülésekor azon-
nal újabb 20 millió font sterlinget fog kérni a tör-
vényhozástól. A kormány őszintén el fogja is-
merni, hogy nagyon kicsinyelte az ellenség erejét és
ki fogja jelenteni, hogy a már megszavazott 10
millió font mind elfogyott. Egyedül a csapatszál-
litások 3 millió fontot vettek igénybe. Kormány-
párti képviselők köréből eredő információk szer-
int Salisbury lord a kormánypárti lapok éles
támadásai következtében sietett a parlament egy-
behívására.

Minthogy a dél-afrikai haretéren tisztekben
már nagy hiány mutatkozik, a hadügyminiszter

elrendelte, hogy a világ minden részében külön-
féle misszióknál szolgálatot teljesítő tisztek azon-
nal térjenek haza.

(A németek elkeseredése.)

Köln, január 16.

A Kölnische Zeitung mai számának élén és fel-
tűnő betűkkel egy berlini táviratot közöl, amelyben
nagy energiával fölszólítja az angolokat, hogy a
Bundesrath hajó ügyében vessenek véget az örökös ha-
logatásnak és vessenek számot azzal, hogy Németor-
szágban egyre nagyobb elkeseredés kap lábra az angolok
ellen. Az angol tengeri hatóságokat megtévesztették
lelkellen kémek és rossz hírű agent provokatórők
hamis jelentése s az angol kormány köteles alantaa
közégeinek hibás eljárását mielőbb jóvátenni s ga-
ranciát nyújtani, hogy jövőben német hajók ellen
efféle tulkapások ne forduljanak elő. Az angol kor-
málynak sulyt kellene arra fektetnie, hogy a Német-
országgal való jó viszonyt ne ássa alá végtelenségig s jó
lesz, ha ezentul jobban ügyel a német nemzet han-
gulatára.

(Békeközvetítés.)

Brüsszel, január 16.

A Coir értesülése szerint a belga képviselőház
elnökének, Bernaertnek berlini utazása összefügg a
béke közvetítésével. Vilmos császár mult vasárnap
hosszabb kihallgatáson fogadta Bernaertot, ki egy-
uttal a nemzetközi békeliga elnöke.

HIREK.

Dal

a pikkolóról és az életről.

... És tegnap Lovránától bucsukodtam:
„Isten veled kék tenger, tar hegyek, —
Halászkok szirtes fészke, élj nyugodtan!
Elűz a honvágy. Sírok és megyek.” —
S hogy haza értem, könnyem újra rezdül,
Mert épp e pereben, mint ribillió,
Egy szó nyilallott a hazán keresztül:
Hogy újra drágább lett a pikkoló!

Őn boldog ember, ki családi körben
Jó asszony mellett, gyermekek között
Szokott kávézni kényelmes gyönyörben, —
E melabún talán megütközött!
Őn meg nem érti soha semmiképpen
A kávéház törzsvendég-Hamletét,
Ki pikkoló-findzsával a kezében
Bölcseli véges-végig életét!

Ah annak nincsen szerető családja:
Magában jár a szörnyű Szaharán
Az életűnek elhagyott nomádjá,
Megtörve sorsa annyi viharán.
A kávéház e pusztán az oázis,
Ahol a pineér gondol véle is!
(Egyébiránt van olyan kávéház is,
Hol a kiszolgálás nagyon komisz.)

Ha hírt se kérdez senkisésem felőled,
Ha elsodor világgá viharod,
A pineér, ah, még mindig kérdi tőled,
Hogy „habbal vagy hab nélkül” akarod?
Rád hallgat, bár nincs rajtad finom öltöny,
Bár tönkre sujt ezernyi nyilt sebed, —
A kávéház még mindened e földön,
Ha nincs a kávéháznál egyebed.

Ott ülünk aztán mi szegény nomádok,
Akkor összehordott a vihar:
És homlokunkon ég a közös átok,
A szájunkban pediglen a szivar.
És szivarszónál, meleg pikkolónál
Fejed köré virágfüzért fonunk,
Mikéntha szívünk királynője volnál,
Oh kasszahölgy, kedves kisasszonyunk!

Most fáj nekünk, szegény nomádseregnek,
Hogy újra drágább lett a pikkoló, —
Ah értsenek meg, fáj a hű sziveknek
E csúnya önzés, mely nyilvánvaló.
A budapesti kávéstestületnek
Reánk tipornak durva sarkai,
Midőn reánk most új adót kivetnek
Némái, Berger, Sztaoj, Harkai!

A nagyesszü Lestyákné.

Egy históriám van máról, amihez nem merek kommentárt fűzni. De megteszi a história maga is. Tessék meghallgatni.

Keresztülhaladtam a vásáresarnokon. Az egyik soron, ahol a zöldséges kofák trónolnak, megütötte fülemet valami. Lestyákné (mert megtudtam aztán, hogy ez a neve) átkiáltott a szomszédjához:

— Be sokra viszem a nagy eszemmel!
S a szomszéd kofa visszaszól:

— Bizony a krumpli se kell már!

Kíváncsi voltam, micsoda összefüggés van a Lestyákné nagy esze és a krumpli közt, amelyik már nem kell. Odamentem a Lestyákné szomszédjához, hogy válogassak valamit a portékájából, de csak kérdezősködés volt a szándékom. S ahogy válogatok a portékában, kérdem is egyszerre:

— Miért mondta az az asszony, hogy nem viszi sokra a nagy eszével?

A kofa szívesen állott szónak, mert panaszkodhatott és mindig jól esik a panaszkodás. Mondja hát:

— Hja a Lestyákné! Az nagyesszü asszony és irigyeltük is, amióta három tojás ára tizenhét krajcár lett. Csak állunk nap-hosszant és alig akad valami dolgunk. Ki venne ilyen drága tojást? Olesőbban meg nem adhatjuk. S a Lestyákné ezt már az őszszel tudta. Akkor mondta nekünk, hogy ő pedig az idén nem árul se tojást, se karfiolt, se más e fajta urí cikket. Mert nagy lesz a szegénység, nagy a drágaság. De krumplit vesz az egész pénzén, mert krumplit muszáj venni. Azt a szegényt is veszi, sőt csakis azt, mert egyébre nem fog telni. S aztán ugy is volt. Kérem, ki vesz most karfiolt, uri cikket? Még a mézáróshoz is csak vásárnap tévednek kuncsaftok. Hétköznap egy lelket se lát. Nem kell most se hus, se tojás, se zöldség. Hát azért dicsértük a Lestyákné nagy eszét, hogy az egész pénzén krumplit vett. Az még ebben a drága időben is fogy. Vagy hogy az is csak fogyott. Mert hiszen tetszett hallani, most már a Lestyákné is panaszkodik, hogy be sokra viszi a nagy eszével! A krumpli se kell már. Nagyobb a szegénység még a Lestyákné eszénel is...

Vettem-e valamit vagy se a kofa portékájából, már nem tartozik a históriához. De ahogy kimentem a vásáresarnokból, eszembe jutott az éhínséges falu parasztjának a panasza. Az a paraszt mondta a kiküldött hatósági közegnek:

— Nekünk már a hajnalt is csak úgy kell kitalálnunk, mert az utolsó kakast is régen megettük.

Hát a nagyesszü Lestyákné is hiába olyan nagyesszü. A krumpli se kell már. A kakasról meg beszélni se merek...

K.

Budapest, január 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— A király vadászaton. Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel fél hatkor Lipót bajor herceggel a stájerországi Neubergerbe utazott vadászatra. Ő felsége csütörtökiön tér vissza Bécsbe.

— A szent év jubileumi ünnepeivel. A kereszténység 1900 éves és a magyar katolicizmus 900 éves jubileuma alkalmából rendezendő hódeli ünnepek ügyében kinevezett országos bizottság még a múlt évben megállapította az ünnepek sorrendjét, melyet letárgyalta a legutóbbi püspöki konferencia is. E programot most végleges döntést vett a katolikus autonómiai kongresszus előterjesztik, mely e hónap 31-én kezdi meg tanácskozárait a fővárosban.

— Felolvasás. A Keszthelyi Kereskedők Társulata és a Kereskedő Ifjak Önképzőköre fényes hangversenyt rendezett. Erre az alkalomra a társulat felolvasásra hívta meg Salamon Ödön író-társunkat, akit előkelő társaság fogadott megérkezésekor. Distingvált közönség előtt az annyira kipróbált szabad előadásban beszélt a budapesti bohéméletéről, majd a viharos tapsokra és hívásokra újra megjelent a pódiumon és a *Árvisi asszonyokról és társadalmi kérdésekről* címen toltotta meg előadását. Általános tetszés kísérte mindvégig a szellemes fejtegetéseket, amelyekért a hallgatóság szíveskedő lelkes tapsal jutalmazta meg.

— Uj bankók. Akik bönghészni szeretnek a képviselőház elé terjesztett száraz jelentésekben, érdekes furcsaságról értesülhetnek a közös függő adóság kezelésének idej költségeiről szóló jelentésben. Azt adja ott a többi közt a képviselő tudtára a bizottság, hogy az idén *tíz millió darab osztrák értékű öt forintos és félmillió darab osztrák értékű ötven forintos forintot készíteni*. Hány vezéreik, hány vers, hány újdonság siratta el az „osztrák értéket” és üdvözölte a kötelező koronaszámítást, amely a pénzérték tekintetében is a paritást juttatja érvényre. De ha már újságot nem olvas a bizottság, legalább tudnia kell a törvényről, amely a koronaszámítást elrendeli. És ha tud róla, mi az isten csodájának nyomtatnak most, amikor koronaértékű bankjegyekre volna szükség, olyan bankókat, még pedig oly rengeteg mennyiségben, amikor legkésebb a jövő esztendőben ugy is ki kell vonni a forgalomból. Nem szabad felejtetni azt sem, hogy ennyi bankónak kinyomatása, hogy mi is a régi pénzértékkel éljünk, közel 200.000 o. é. forintokba kerül, nohát olyan gazdagok talán még sem vagyunk, hogy most azért adjunk ki akkora summat, hogy egy év múlva minél több ócska papírost vessünk a tűzbe. Tudunkkal senkinek sem okozott a régi bankó akkora fájdalmat, hogy gyönyörködnieki diestelen pusztulásában.

— A generális ur szózata. Mercier ur, a volt hadügyminiszter s jelenleg tényleges tábornok, jónak látja felszólítani Franciaországot valamire, amit ő a következő mondatba foglal:

— Ragadjuk ki az országot azok kezéből, akiknek nincs hazájuk, akik megrontják s megbecsülik az országot és segítsék engem abban, hogy Franciaországot visszaadjam az igazi franciáknak.

Engem, — mondja Mercier ur. — Bizonyára nagy betűvel mondja. De épp oly bizonyára hiába mondja. Mert manapság már minden francia ember olvas újságot, és aki újságot olvas, az nagyon jól tudja, hogy milyen fán termett és milyen fára való Mercier tábornok ő excellenciája.

— Külön törvény Verdiért. Az olasz király Verdinék kitüntetését akart adni, az Annunziata-rend nagykeresztjét. Hanem Verdinék nem kell az ordó és cserébe valami más kegyet kért a királytól, Hogy őt, ha meghal, ne vigyék ki, mint más emberfiát a temetőbe, hanem helyezék majd örök nyugalomra annak idején abban a zenészenedékházban, amelyet ő alapított Milanóban. Csakhogy Olaszországban törvény van, ami tiltja azt, hogy valakit máshova temessenek, mint a temetőbe. Ez áll Verdiré is, akinek ha a vágyát mégis teljesíteni akarják, a kedvéért majd akkor, amikor meghal, külön törvényjavaslatot kell előterjeszteni. Így történt ez Cairol, a híres olasz államférfi halálakor is, aki sok szolgálatot tett a hazájáért és 1878-ban Umberto királynak egy merénylet ellen való védelmében sebet kapott.

— Meggyógyult képviselő. Papp Elek, Karcag város országgyűlési képviselője — mint értesülünk — súlyos szemből már annyira felépült, hogy künn járhat s legközelebb már a képviselőházban is meg fog jelenni.

— A Dunáról. A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentés szerint a Duna tegnap óta alig áradt valamit az egész szakaszon. Paksnál a fajsi jégtorlasz dacára esett a víz 14 centiméterrel, s mai magassága 589 cm. Az alvídéken egy-két centiméteres áradás van Újvidéken, Báziason s Drenkován. Budapestén a víz 182 centiméteren áll, tegnap óta 23 centiméteres eséssel. A jégviszonyokat illetőleg Aschach, Schárding, Linz, Bécs, Pozsony, Budapest, D.-Földvár, Paks zajlast jelent. Fajsznál a jégtorlasz változatlan állása dacára a víz 431 centiméternyi magassággal apadóban van. Bajánál és Újvidéken áll a jég, Orsováig azonban zajlast van.

— Házasság. Zucker Lajos ur, a Fonciere Pesti Biztosító Intézet budapesti vezérigazgatójának főkönyvelője, eljegyezte *Esferkorn* Adolf nyugalmazott iskolaigazgató leányát *Matild* kisasszonyt Aradon.

— Magyar polgár, magyar szó. Orsován egy honvédszászlóalj állomásozik, amelynek legénységében sok az olyan fiú, aki nem tud magyarul. Az ottani kulturregyesület gondolkodik is és hogy megszerettesse velük a magyar szót — a színházba küldi őket. Ingyenjegetek oszt ki közöttük s a derekas akcióknak máris van legalább annyi eredménye, hogy egy szép levelet olvashatunk, amit az egyesület elnökéhez, báró Baumgarten Emilhez intézett a zászlóaljparancsnok, Szilágyi Ödön őrnagy.

Íme a levél:

A helyben állomásozó honvédszászlóalj legénysége részére kiosztás végett hozzám juttatott nyolc darab ingyenjeget átvevén, kedves kötelességemnek tartom méltózkodni, mint a magyar színházról egyesületi buzgó képviselőjének hálás köszönetemet kifejezni abbéli szíves figyelméért és azon hazafias törekvéseért, hogy drága hazánk és nyelvünk iránti szeretet a magyar színművészet ismertetése által a véderőben is minél mélyebb gyökeret verjen.

Minden más országban a legegyszerűbben tudomásul vennék ezt az írást, mint aminél természetesebb nem is létezhetik. A mi viszonyainkra azonban jellemző az, hogy üdvözlőnk kell az őrnagy ur levélét. Msképpen is irhatott volna. Nem vagyunk hozzászokva ahhoz, hogy a hadsereg általában valami tulságosan lelkesedjen a magyar kultúráért.

— Az attasé tragédiája. Londonból táviratozák: Pallavicini Károly őrnagy, a londoni osztrák-magyar nagykövetség attaséja, tegnap éjjel meghalt Meltonban. Az őrnagy, mint annak idején megirtuk, az elmúlt héten egy vadászaton vett részt és olyan szerencsétlenül esett le a lováról, hogy eszméletlenül állapotban szállították a lakására. A szerencsétlenség óta meg is operálták az őrnagyot, de az operáció még inkább súlyosította az állapotát, s a fiatal attasé tegnap este kiszendvedett. A haláláról szóló hír tegnap éjszaka érkezett szülőinek bécsi palotájába. A boldogult legidősebb fia volt Pallavicini Sándor őrnagy főrendiházi tagnak és 1867. március 21-ikén született. Önkéntesi évének leteltével, mint huszárhadnagy vált meg a tényleges katonai szolgálatól és tavaly novemberben osztották be a londoni nagykövetséghez. A karácsonyi ünnepeket Bécsben lakó szüleinél töltötte s vagy tíz napja, hogy visszatért Londonba. Szülei már tegnap délelőtt elutaztak Meltonba, de gyermeküket már nem találták életben. A holttestet hazahozták s a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— Madách-szobor Balassa-Gyarmaton. Madách Imréné szobrot akar emelni Nógrád-megye székvárosa, Balassa-Gyarmat. A képviselőtestület legutóbbi ülésén határozta el azt, hogy a szobor érdekében országos mozgalmat indítanak. Madách emlékével szemben nem lehet közönyös a társadalom s ezért remélhető, hogy nemsokára már nem mozgalomról lesz szó, hanem szoborleplezésre megyünk Balassa-Gyarmatra.

— Ami kevés a váláshoz. A *Journal* jegyezte föl az itt következő törvényszéki apróságot, amely a párisi törvényszék előtt történt. Egy fiatal ügyvéd szónokolt egy válpörben, amelyben a férj azt a nem szokatlan dolgot szerette volna bebizonyítani, hogy a felesége megcsalta.

— Bíró urak, ha abszolút bizonyítékokat akarnak, azzal is szolgálhatok! Egy napon felem nejt egyik nagy boulevardon látták kocszini X. ural. Jól hátrahúzódtak a kocsziban, hogy valahogy meg ne lássák őket. Szerencsére azonban több józemű ur belétozott a kocsziba. Ez az egyik bizonyíték. A másik az, hogy ugyanezzel az ural látták egy napon önnagyságát színház után egy kávéházban, ugyanegy asztalnál ülni s csokoládét szürcsölni...

Hussenot párisi ügyvéd, az asszony ügyvédejé közbevigott:

— Uram, csak nem képzeli, hogy a huszadik század első évében egy párisi törvényszék ezt bizonyítéknak tekinti!

Miro Richard elnök is megjegyezte:

— Egy kis séta és egy eszéke csokoládé még nem a férj megcsalása!

És az ambiciózus fiatal ügyvéd most egyéb, fontosabb bizonyítékok után jár.

— Uj lap. Kassán közelebb indul meg *Vasárnapok* címmel egy szepirománi heti folyóirat *Hajnöci* József hírlapir szerkesztésében. Jeles erők lesznek az új lap munkatársai.

— Tífuszjárvány Pólabán. A kaszárnyában megint fellépett a tífusz. A járványt a rossz víz okozta s ennek következtében a kikötő-parancsnokság elrendelte, hogy a katonaságot csak az új vízvezetékkel lássák el ivóvízzel.

— Halálozás. Örzvény ó-falvi *Kosztka* Jánosné, született slavetichi gróf *Orsich* Katalin január 13-án 76 éves korában Nagyban meghalt.

— **Skót ur és a házmeester kisasszony.** Nyolc esztendővel ezelőtt esett meg Budapesten az az egész közönséges történet, ami azóta is naponként megismétlik, hogy egy gazember szerelmet kezdett hazudozni egy szép lánynak. Ami azután történt, az már nem egészen közönséges eset. Ugy esett, hogy az egyik Lilliom-utca földszintes ház házmeesterének volt egy gyönyörű szép lánykaja, azóta mindenféle egyéb neveknek nevezetes orfeumestillag különösen a Balkánon, a becsületes nevén Horváth Janka. A lány megismerkedett valami borotvált arcú emberrel, aki szívesnek adta ki magát. Talán Skót Henriknek hívták ezt az embert, ő legalább úgy nevezte magát. Az ismerkedésből nagy szerelm lett s körülbelül egy esztendőre az első találkozás után a művész ur megkérte a lány kezét. A lány boldogan borult a deli ifjú nyakába. Csak arra riadt meg kissé, amikor az az akadályokkal is előhozakodott. Azt mondta, hogy az apja gazdag gyáros, a ki tejjességgel nem egyezik bele abba, hogy a fia rangján alól nősüljön. A legokosabb, ha megszöknek. Elvonulnak kissé a világ zajától s azáltal megengesztelődik a szigorú apa. A lány nem igen akart beleegyezni ebbe a kalandba, Végre is azonban engedett s egy szép napon Skót Henrik Horváth Jankát gyorsvonatra pakolta s vitte Romániába. Predealon pár állomással innen egy fiatal ember szállott be a kocsijukba. Valami nagyon jó pajtás Skót urnak. Roppant mód megőrültek egymásnak. Bemutatta a fiatal embert a lánynak is s jól elmulattak az oláh határig. Ott Skót ur leszállt s bement az állomás valamelyik irodájába, hogy elintézzon egyet s mást. Ő azt mondta, voltaképpen azonban valószínűleg a kijáráson át egyszerűen kísért a pályaudvarról. Az új fiatal ember előbb maga is idegeskedett, hogy miért nem jön már Skót ur, azután azonban azt mondta a lánynak, hogy aggodalomra semmi ok nincs. Csak üljenek föl a vonatra, Skót ur legfőbb a másik vonattal jön majd utánuk. A lány nem akart elutazni s a fiatal ember a *kalauz segítségével* tuszkoita be egy külön kocsiába, s vitte Brailába. A lánynak azt mondta, hogy Skót urnak ott rettentően előkelő rokonsága van s elvitte egy végtelenül züllött familiába, valami komédiás vagy még annál is rosszabb népekhez. Azok rögtön munkába fogták, kinevelték internacionális énekesnőnek meg táncosnőnek, meg is verték, ha sirt, vagy ami még érzékenyebb bűntéte, nem adtak neki enni s a leány sok sirás, kesergés után végre is átengedte magát a sorsának és sanszonett lett egy tizenkettőrangú orfeumban. Brailából Bukarestbe vitték. Itt egy olyan pillanatban, amikor az impresszáriók nem vigyáztak eléggé rá, megszökött a karmaik közül s elszaladt az osztrák-magyar konzulátushoz védelemért. És itt egy szegénytelen, mindnyájunkra nézve egyformán szomorú passzus következik a leány történetében. A bukaresti konzulátusunknál hiába beszélt a szerencsétlen magyarul, egy ember se volt ott, aki megértette volna a szavát. Visszaesett a sorsába. Aztán volt gazdag is, szegény is. Beletörődött a változhatatlanba s *Szulamit*, a *Kelet csillaga* lett belőle. Udvaroltak neki nagy urak, volt gyémántja, kocsija, bejáratos volt az udvarhoz a művésztárs révén — aztán egyszerre csak kiutasították Bukarestből, amikor terhére kezdett lenni az urnaknak. Odalenn ez a szokás. Tovább ment egészen Odesszáig, váltakozó szerencsével nótázott, táncolt, egyszerű vőlegénye is volt, valami nagyon gazdag francia, aki azonban meggondolta a dolgot s a faképnél hagyta, aztán valami angol lord lett bele szerelmes — és aztán most, mint egy bukaresti német újság írja — félig éhenhullan szedték föl Konstantinápoly egyik mellékutcaján. Egy-két nap alatt meghalt. A csillagnak vége. Skót ur után azonban nem ártana érdeklődni kissé.

— **Öngyilkos mesterinas.** *Spiegel* András tizenéves bádgos inasnak karácsony előtt való napon felmondott mestere s hiába keresett napokig alkalmazást, nem kapott. Ezen annyira elkeseredett, hogy öngyilkosságra szánta el magát. Volt főnökének levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti, hogy öngyilkosságot követ el. Végzetes szándékát azonban nem valószínűsítette meg, hanem elgályogolt Ceglédre, abban a tudatban, hogy ott egy rokona révén talán tud majd alkalmazást kapni. De itt is csalódott. Tegnap azután végrehajtotta gyűszös tette. A budapesti főkapitánysághoz ma Ceglédről távirat érkezett, hogy ottan egy *Spiegel* András nevű bádgos inas tegnap agyonlőtte magát.

— **Az énekesnő halála.** *Rozsnyai* Paula orfeum-énekesnő — mint említettük — a Kisdiófa-utca 8-dik szám alatt lévő lakásán egy átdözsölt éjszaka után hirtelen meghalt. A gyanus halálesetet mérgezőssel

hozták kapcsolatba és azért elrendelték a törvényszéki boncolást. A törvényszéki orvostani intézetben dr. *Ajtay* Sándor első tanársegéd ma délelőtt boncolta fel a holttestet a törvényszék és a rendőrség kiküldöttjeinek jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen, alig 20 éves énekesnő halálát méhbélhártya-, illetőleg általános hashártyalob okozta. A mérgezésnek nyoma sem volt.

— **Megint hamis bor Szegeден.** Szegeден újra hamis bort találtak. Azaz hogy régen megtalálták már, még a múlt év októberében. Valami följelentés alapján a rendőrség megállapította egy *Danner* János nevű kereskedő pincéjét s mivelhogy csakugyan gyanusnak találta a borokat, mintázt vett belőlük s a hordókat lepecsételte. A mintákat azonnal felküldték az országos borvizsgáló bizottsághoz s azóta várja a rendőrség is, meg a kereskedő is, hogy mi a véleménye a borokról a bizottság vegyészének. Végre megérkezett a válasz. A bor hamis. Körülbelül a felét a csatornába kell önteni, fele pedig annyiban használható még, hogy a tulajdonos leparolhatja belőle a szeszt. Nevezetes a dologban az, hogy ez a hivatalos irás november tizenhétedikéről van kelteve s csak most jutott el a hivatalos utban odáig, hogy lekerült Szegeденre. A kereskedő a hivatalos vizsgálat dacára is abban bizonykodik, hogy a bora kilenvenhat-kilenevenhetedik szegeদি termés s mindössze két százalék szeszszel és egy kevés olasz borral van megjavítva. A rendőrségnek újra vissza kellett küldeni az aktákat a borvizsgáló bizottsághoz formai hibák miatt. Ilyen formán szép idő telik bele abba, míg ítékezésre kerül a sor.

— **Ladysmith mulat.** Nem nagyon unatkozik a körülzárt híres délafrikai város közönsége. Legalább erre vall a *The Ladysmith Lyre* című újság legújabb száma, amelynek sikerült az ostromlók gyűrűjén keresztül egészen Európába eljutni. Ezt az újságot november 27-ikén alapították, s foglalkozására nézve — élclap. Nem is utolsó dolog egy ostromolt városban élclapnak lenni. A lap programja elmondja, hogy egy ostromolt városban nem komoly újság kell a népnek, hanem tréfás. „Hazugságokat fogunk írni — ugymond — hogy ne kelljen olvasóinknak hazug hírekre gondolkozniuk.” Ezt a programját szépen követi is. Ime két mutatvány belőle:

1. *Krűgerné panasza.* Transvaal elnökének, *Krűger* urnak felesége azon panaszodik, hogy férje nagyon elangolosodik. Már hetek óta kalap és csizma nélkül fekszik este ágyába, amit eddig még sohasem tett meg.

2. *Pályázatunk.* Ezennel egy plumpuddingot tűzünk ki pályadíjjal annak az urnak, aki november másodiktól december huszadikáig a leggyorsabban tu lott megszabadni az ellenség elől.

Szóval, jól mulat *Ladysmith* ...

— **Öngyilkos nagybirtokos.** A szaboles-megyei gentry körében nagy feltűnést kelt *Gencsy* Béla vármegyei nagybirtokos öngyilkossága. Nyíregyházáról jelentik tragikus halála hírével a hozzáadással, hogy balkányi kastélyában lőtte magát agyon. *Gencsy* a vármegye egyik legbefolyásosabb embere és évek óta elnöke volt a megyei szabadelvű pártnak. Tetőtől talpig gentleman, típusa a magyar földesurnak és a mellett humanus gondolkodás, melegen érző szív jellemezte. Boldog család életet élt, anyagi viszonyai is rendezettek voltak s ezért barátai azt hiszik, hogy elmezvaruban lett öngyilkossá.

— **Megtulalmazott cseléd.** *Ács* községnek, mint *Komáromból* táviratozza tudósítónk, ünnepe volt ma. *Sárközy* Aurél főispán ma adta át a hatodik és utolsó díjat *Szombati* Károly ácsi gazdasági cselédnek. Ez alkalommal az egész vidék értelmisége összegyűlt az ácsi községhez, ahol *Sárközy* főispán lelkes beszéddel adta át *Szombati* Károlynak a földmivelésügyi miniszter diszoklevelét és a száz korona jutalmát. *Szombati* harmine év óta szolgálatot adott. Deiben *Csermák* Hugó igazgató fényes ebédet adott, amelyről táviratilag üdvözölte a minisztert ez intézkedésért, amelylyel oly hathatósan segíti elő a munkásviszonyok javulását.

— **A milliomodék vevő megtulalmazása.** A milliommodik vevő, aki előreláthatólag már a legközelebbi napokban megjelenik a *Párisi Nagy Aruházban* bevasárlás végett, a jövővű áruház a kirakataiban kiállított 1000 koronát érő, remek jutalomban részesíti és neki azt ünnepelesen átadja. Érdekes, milyen tolongás van a kirakatok előtt és a közönség mily matematikai számadásokat visz végre, annak megállapítása végett, hogy *Fortuna* istenasszony ki ajánlékoz meg kegyeivel.

— **Eléggett leány.** *Szombat* este *Hegyi* Mari cselédeleány, aki *Strasser* Vilmos kereskedőnél szolgált, gazdája Gyár-utca 65. szám alatt lévő lakásán

saját vigyázatlansága folytán magára rántotta az égő petroleum lámpát. A szerencsétlen leányt, aki borzalmasan összeégett, a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol két napi kilodás után tegnap belehalt irtózatossá seibe. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, ahol ma délelőtt felboncolták. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen teremtség ötödiku égési sebeket szenvedett egész testén, sőt egyes helyeken még a csontjai is megszenesedtek. Ezek a sebek okozták halálát.

— **Párisi gyerekek.** *Delgoux* Ernő csak épp úgy tizenöt éves, mint *Delory* Emil. Mindketten párisiak, mindketten szerelmesek és mindketten ugyanabba a leányba szerelmesek. *Dalmé* Lujza szintén tizenöt éves, szőke, csinos baba, a két legényke szerelme tárgya. *Delory* Emil féltékeny *Delgoux* Ernőre és éppen nem gvallér, amit az is bizonyít, hogy egy napon beárulta véltlyártását a leány szülőinél. A kis *Delgoux* végre meguntta ezt az áldatlan versengést és így szökött: — *Hallod-e Delory*. Mi ketten nem élhetünk ezen a világon. Egyikünknek meg kell halni. Papámnak van két kardja, holnap elhozom mindkettőt és párbajozni fogunk.

Delory elfogadta a párbajt s tegnap délután a *Trousseau*-utca gyermekeinek nagy érdeklődés mellett tisztelettel össze a két ellenfél a fegyvereit. *Lujza* kisasszony néhány lépésnyi távolból nézte a küzdőket s egy arcizma sem rándult meg, mikor a fiuk alaposan összevagdalták egymást. A párvindalnak rossz vége lett volna, ha a még *Párisban* is gondos apák meg nem jelennek a haremözön s fülüknél fogva haza nem vezetik a fiukat.

A mi gyermekeink inkább csak csigáznak az utcán.

— **Őszinte kávéosok.** Mei számunkban már hirtadtunk a budapesti kávéosoknak arról a nagygyűléséről, amelyen a kávéházi árak fölemelését elhatározták. Most utólag érdekes kis vallomások szivárogtak ki erről a gyűlésről. A kávéosok erőt vet az őszinteség, s néhány igen intim megfigyelést árultak el:

Az egyik így szól:

— Tisztelt uraim, tévednek, ha azt hiszik, hogy a közönség nem jár a kávéháza, ha drágább lesz ez a multság. A közönség nem könnyen látig szokásától és ahová egyszer beszokott, onnan bittal sem lehet kiverni. Mondok egy példát. A kiállítás idejében vendéglőm volt a kiállításon. Mellettem is volt egy vendéglő, de az én nevemet jobban ismerik az emberek. Kérem, én a legrosszabb sört mértem, tizenkét krajcárért adtam, a szomszédom jó sört adott tizenegy krajcárért, mégis hozzám jöttek az emberek.

Persze nagy lett a megbotránkozás ennyi őszinteség hallatára. Kérték is a kávést, hogy vonja vissza nyilatkozatát, de nem volt hajlandó erre. — Egy másik kávést azt mondta, hogy a pikkolós vendég több kárt okoz, mint amennyi hasznot hoz, mert aki reggeli kávét iszik vagy egy üveg sört rendel, a rendelt ital elfogyasztása után távozik, de a pikkolós vendég egy pihenő óráért egész délután lefoglalva tart egy széket. — Egy harmadik kávést így vallott:

— Uraim, az én kávéházamban különösen ügye-lünk a vendégek társadalmi állására és azért tartánám jónak, ha emelném az árakat. Ha ugyanis az én kávéházamban egy ur letelepszik, vigyázok, hogy még csak a szomszédos asztalhoz se, de csak tőle jó messzire ülhesen le az asztal, ami külseje után ítélve nem egyforma társadalmi állású az előbbi urral, nem illik hozzá. Én tehát megköveteltem, hogy az az ur, akire ügyelek, hogy jó társaságba kerüljön, ezt a fáradozást nagyobb árral fizesse meg nekem.

Ezekből kitűnik, hogy egy ilyen szak-konferencia nem is olyan unalmas, mint aminőnek az ember gondolná.

— **Diplomáciai konfliktus egy kis lány miatt.** Az anatóliai határon, *Eszkiselhirben*, egy török tiszt megszöktelett egy tizenötéves olasz leányt. S ebből a kis szerelmes históriából diplomáciai konfliktus támadt. Az olasz nagykövetség komoly lépéseket tett a portánál arra nézve, hogy a leányt visszaadják. — Nálunk ezer és ezer leányt visznek ki évenként az országból és soha még semmi konfliktusba nem keveredünk efféle csekélység miatt.

— **A pálinka beteg.** *Weisz* Kálmán 24 éves kereskedősegéd és *Ferenc* nevű öccse, aki szabólegény, a *Telesi-tér* 23. szám alatt lévő pálinkamérésben tegnap este valami *Benjorka* nevű pálinkát ittak. A szesztől nemskóra olyan rosszul lett a két fiatal ember, hogy mérgezés tünetei között bevitték őket a *doigoházi* kórházba. Állapotuk ma már jobbra fordult.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII. Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és beajstromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

— Öngyilkos mészároslegény. Bammer Gyula 24 éves mészároslegény ma délután egy órakor a József-tér 14. szám alatt lévő mészárszék egyik mellékfeliségében revolverrel szíven lötte magát. A lövésnyomára rohantak a házbéliek, akik a fegyver dörrenésére berohantak a házbéliek, akik a szerencsétlen fiatal embert nagy vértócsában, eszméletlenül találták. Gyorsan a mentőkért telefonáltak, akik azonban már csak a beállott halált konstátálhatták. Holttétést beállították a törvényszéki orvosok intézetbe. Végzetes tettenek okát nem tudják.

— A kocsik kerekelt. Jászter Izsák mészáros ma reggel a kőbányai pályaudvaron két teherkocsit kerekelt. Az egymás felé haladó kocsikat nem lehetett megállítani, úgy hogy a szerencsétlen embert majdnem teljesen összelapították. A mentők haldoklóra szállították a Rókus-kórházba.

(x) Szegesszegen gyártott hímzések raktára Magyarországon Stern József cégnél Budapest (Kálvin-tér 1. sz.), mely cég az eredeti gyári árakon hozza forgalomba a cikkeket. A hímzések a legszebb fehereművek készítésére szolgálnak és a svájciakkal egyforma szépek. Mintakönyveket hímzésekrol, valamint 700 ábrát tartalmazó legújabb keletgye- és fehéremű árjegyzéket a cég kívánatra bérmentve küld.

Mennyibe kerül a dél-afrikai háború?

(Százmillió font sterling. Az angol jövedelmi adó emelése. Új kaszárnyák. Új egyenruhák. Lóvásárlások. A sajtó. A halottak és sebesültek.)

Budapest, január 16.

Angolországnak megvann mindene, ami a hadviseléshez kell: hadserege, fegyvere és pénze. Mindenekfelett bőségében van a pénznek. Elképzelni is szörnyűsége, hogy milyen rengeteg összeget emésztett föl a dél-afrikai háború már eddig is. Eredetileg tíz millió fontot (252 millió korona) irányoztak elő a hadiköltségekre. Ezt az összeget a legnagyobb könnyűséggel teremtette elő Sir Michel Hicks-Beach kincstári kancellár, sőt a City néhány nap alatt tulajdonul jegyezte ezt a kölcsönt s ezzel kimutatta, hogy egyetért a hadüzenettel.

Az első tíz-millió font nyomban elszűnt az előkészüldödésekre. Csak azok a hajók, amelyeket a csapatok szállítására kellett megszerezni, három millió fontba kerültek. Már most arról van szó, hogy legalább százmillió fontba (2520 millió 110 korona) fog kerülni a háború. A mi monarchiánk államadóságai legalább is megkétszereződnek, ha mi viselnők ezt a háborút, de Angliában ilyen hadikölcsön egyszerűen jelentéktelen. Mindössze arra van szükség, hogy a direkt jövedelmi adót egy elenyésző csekélységgel emeljék. S ez nem megy nehezen, mert éppenséggel nem a szegény néposztályt, hanem a tehetősebbeket éri. A személyes jövedelmi adót ugyanis a tiszta jövedelem után azok fizetik, akiknek legalább 160 font (4000 korona) az évi jövedelmük. Ma a személyes jövedelmi adó egy font után nyolc pence (100 korona után 96 fillér), csak egy pencevel kellene tehát felemelni, hogy a hadikölcsön fedezve legyen.

Hogy mennyibe fog kerülni Angliának a boerok ellen folyó háború, azt előlre megmondani lehetetlen, de némi hozzávetőleges képet alkothatunk magunknak abból, ha nézzük, hogy mi mindent kell előteremtenie a brit birodalomnak. Első sorban is minden rendelkezésre álló hajót át kellett alakítani a csapatszállításra. Eleinte csak 500.000 tonnára számítottak, ami már magában véve 150 nagy Oceanjáró gőzhajót tesz ki. Minden egyes hajónak átalakítása három heti munka. Ennyi kell ahhoz, hogy a kabinokból, étkező termekből, szalonokból valóságos kaszárnyákat és istállókat készítsenek. Eredetileg csak a másodosztályú gőzhajókat akarták megszerezni, de hamarosan bekövetkeztek a nagy vereségek s az angol hadügyi kormány belátta, hogy minden erejét összesen kell szednie s nem szabad megtakarításokra gondolnia. Így történt, hogy összevásárolták az első osztályú gőzösöket is, amelyek eladdig New York és Southampton között közlekedtek. A *Majestic* is a csapat-szállító gőzösök közé került, ez a gőzösörriás, amely az emlékezetes rekordot érte el New Yorks Southampton között való után.

Ennek a mérhetetlen hajóvásárlásnak az lett a következménye, hogy az amerikai posta, amelyet majdnem kizárólag angol hajók láttak el, igen nagy készségeket szenved a hajóhiány miatt. Mindehhez járul az is, hogy Anglia tavaly temérdek gőzhajót bocsátott Amerika rendelkezésére; ezek szállították az amerikai csapatokat a Filippinre s még mindig nem kaphatja őket vissza a brit kormány, mert szerződésben hosszu időre kötelezte magát. Ez az oka annak, hogy alig lehet hajókat szerezni. Minthogy egy-egy tonnára, három havi időre, a felszerelési költségeket nem számítva, két forint bérösszeg jut, nem nehéz kiszámítani, hogy mibe kerül az a millió tonna, amit most az angol kormány az előirányzott félmillió tonna helyett előteremtett. Ez az összeg aztán megkétszereződik, mert a háború, amely most már há-

rom hónapja folyik, minden valószínűség szerint el fog tartani még hat hónapig.

Egy hajó körülbelül tizenkétezer katonát szállít s mindössze 120,000 embert, 30 tábori tüzérezredet, egy hatalmas vartüzér-dandárt s iszonyu mennyiségű train-lovakat, kocsikat, szarvasmarhákat, igásbarmokat és legalább négy hónapra elegendő eleséget kell a dél-afrikai csataterre juttatnia az angol hadügyi kormányoknak.

A háborúra induló sereg egészen új egyenruhákat kapott. Az angol katonaságnak ugyanis nincsen egyforma uniformisa, minden ezrednek megvolt a maga *historiai* viselete. Az angol testőrség csillogó egyenruhája közmondásos. A gyalogság vöröses kabátot, fekete nadrágot, az irországi gyalogrezdek zöld uniformist hordanak, a skótok a híres rövid kabátot viselik, cipőjükön kamásival. Annyi bizonyos, hogy ezek az ezredek együttvéve káprázatosan szép színpompát mutatnak, de a háborúban, különösen a forró égő alatt ilyen uniformisban nem mehetnek semmire. Natal tropikus hőségében ezt az egyenruhát nem lehet viselni. De ami még ennél a körülménylél is döntőbb volt az egyenruha-reform elrendelésére, az, hogy nincs jobb célpont, mint a vörös és zöld ríktó kabátban harcoló katona. Az angol hadügyi kormány ilyen körülmények között kénytelen volt átöltöztetni az egész hadsereget. *Szürke*, szépiaszínú indiai szövetből, *khakiból*, minden katonának két rend egyenruhát kell rövid idő alatt előállítani. Ami nem készült el idejére, azt úgy szállítják a harcterre utólag. A londoni katonai raktárakban éjjel-nappal *hatezer munkás és munkásnő* varrja az egyenruhákat s hetenként körülbelül harminc tonna súlyu uniformist indítanak utnak Afrikaiba.

A lovakban is nagy a hiány. A háború kitörésekor a világ minden részében megvásárolták az angol kormány a hűtás és az ágyúk elő való lovakat, öszvéreket. Természelesen igen magas áron jutott hozzájuk, mert mindenütt kartellek alakultak, hogy a kedvező alkalom jól jövedelmezzen. Ezenkívül a hadügyminisztérium az omnibusz- és a lóvasúttársaságok minden használható lovát besorozta. Ez az eljárás szerződésen alapul, amely szerint a kormány ezeknek a társaságoknak minden egyes lóért évenként tíz shilling kártérítést fizet s azért aztán háboru esetén a használható lovakat becsértéken válthatja magához.

Természetes, hogy Angliában épp úgy, mint a Fokvárosban, ahol a háboru első napjaiban minden valamire való lovat megvásároltak, aránytalanul felszökött a lovak értéke. Olyan hűtáslovakért, amelyeknek egyenként 25 font volt az áruk, most Fokvárosban egész vagyont fizetnek s olyan lovak, amelyek csak félig-meddig alkalmasak arra, hogy kocsik elé fogják őket, 70—80 fontba kerülnek mostanság. A lóhiány miatt nagyon sokat szenved a *tüzoltóság* is, amelynek a lovait szerződés szerint az omnibusztársaságok állítják ki, de most maguknak sincs lovak az omnibuszaik elé s így a tüzoltókocsikba nem jut.

Rendkívül nagy terheket ró a háboru az *újságokra*. Szinte képtelenül nagyok azok az összegek, amelyekbe a londoni sajtónak a hírszolgáltatás kerül, tekintetbe véve, hogy a csatater 5000 mérföldnyire van az angol fővárostól.

A nagy reggeli lapok a Dél-Afriában harcoló hadtestek mindegyikéhez egy-egy hadi tudósítót küldenek ki, sőt egy újság *hat* munkatársát menesztette a háboru színterére. Temérdek pénzbe kerülnek ezek a tudósítások. A multkor egy újság kinyomtatva a lap élére, hogy harctéri táviratainak utánnomását nem türi, mert okmányokkal tudja igazolni, hogy némi napon 600 fontba (14.400 korona) kerülnek a dél-afrikai telegramjai. Ez a szám éppenséggel nem fog tulzottnak látszani, ha meggondoljuk, hogy egy szó távirati díja Dél-Afrikából Londonba 5 shilling (6 korona). A londoni hírlapkiadók akként számolnak el a kábeltársasággal, hogy valamennyiüknek több ezer fontnyi biztosítékuk van létevo s ennek fejében lap-tudósítók Dél-Afrika bármely táviróállomásán igazolványuk felmutatása mellett akárhányszó szóból álló táviratot feladhatnak, az újság azonban köteles nyomban minden egyes távirat megérkezésekor annak díját külön is megfizetni, hogy a biztosíték összege teljes maradjon.

S ilyen hallatlanul magas díjért a kábeltársaság még arra sem kötelezi magát, hogy a dél-afrikai táviratokat gyorsan fogja továbbítani. Gyakran geszesik, hogy Fokvárosból s a csatater állomásairól 10—12 nap mulva jön meg egy-egy távirati jelentés s ekkor is hibásan, összefüggéstelen szakvaban. A katonai cenzura bátran törölheti a tudósításokból bármit és bármennyit, azért a kábeltársaság nem szavatol.

A lapokra hárul a harctéri tudósítók ellátásának a költsége is a fizetésen kívül, amelynek minimuma 20 font (480 korona) hetenként. Az újságok

minden egyes harctéri tudósítójuknak életét 2000, sőt 3000 fontra (48.000—72.000 korona) biztosították özegeik s árvaik javára s ezt az összeget a biztosító társaságok nyomban a harctéri tudósító halála hírére kötelesek kifizetni. Magától értetődik, hogy ez a biztosítás nagyon drága, mert a társaságokra nézve nagy kockázattal jár, hisz már eddig is két lap-tudósítástól temérdek pénz kellett fizetniük: a *Daily Chronicle* egyik munkatársát Mafekingnél egy bomba ölte meg, a *Morning Post* tudósítójának a karját pedig elszakította egy robbanó ágyugolyó.

Minden harctéri tudósítónak két lovat adott a lapja, mert a *Daily Telegraph* munkatársa nagyon meg volt akadva, mikor kilőtték alóla a paripáját.

A legdrágábban azokat a táviratokat fizetik meg a lapok, amelyek megszállott, vagy ostromolt városokból érkeznek. Akárhány londoni újságnak 50 fontjába (1200 korona) került már az, hogy akadt, aki *Mafekingből*, *Kimberleyből* vagy *Ladysmithből* az ellenségén keresztül a legközelebbi táviróállomásig vitte a távirati tudósítást.

Ezek a rengeteg költségek csak részben térülnek meg azzal, hogy a lapoknak hihetetlen mértékben megszorodtak az előfizetők. Így például egy londoni újságnak, amely a háboru előtt 600.000 példányban jelent meg, most harmadfél hónap multán 1,100.000 az előfizetője s kénytelen éjjelente két külön expressz-vonatot bérelni Manchesterig és Leedsig, hogy idejekorán ellássa előfizetőit lapokkal.

FŐVÁROS.

(*) **A régi csatarnahálózat rekonstrukciója.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben ma, kedden este Pirovits Aladár Budapest régi csatarnahálózatának rekonstrukciójáról tartott előadást. Budapest végleges csatarnahálózatának alapját tevő fögyűjtők kiépítése annyira előrehaladt, hogy immár a fögyűjtők és a régi csatarnahálózat közt való szerves kapcsolat létrehozásának munkálatait is végre lehet hatni. Ennek a szerves kapcsolatoknak a fötlenyezői a mellékgyűjtők. A mellékgyűjtők az ő kisebb vízszedő területekre nézve ugyanazt a szerepet töltik be, mint a fögyűjtők az ő nagyobb vízgyűjtő területeikre nézve, ennélfogva azok belső méreteinek megállapításakor ugyanazokat az elveket kell alkalmazni. Amint a szükséges mellékgyűjtők kiépültek, a rekonstrukció további munkája az lesz, hogy ahol régi hiányos, vagy magas fekvésű mellék csatarnak vannak, azok helyébe ezeknek az új mellékgyűjtőknek betorkolással új csatarnak építsenek. Ezzel kapcsolatban bemutatta az előadó az Erzsébet-köruton tul levő terület részére tervezett s a Wesselenyi-utcában készítenő mellékgyűjtőre vonatkozó adatokat. Mint fontos körülményt megeuilítette, hogy itt egy új betorkolást kell létrehozni a fögyűjtőn. Végül hangsúlyozta azokat az érdemeket, amelyeket a nemrég elhunyt *Kárm* Mihály tanár a székes főváros csatarnázása terén az ő elméletének érvényesülésével szerzett.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Sába királynéja.** Nagy érdeklődés nyilvánult *Goldmark* csodálatosan szép operájának mai előadására iránt. Három új szereplő vett benne részt a fiatal gárdából: *Beck* énekelte Salamon királyt, *Arányi* Dezső Assádót és *Berts* Mimi a nubiai rabnót, Sába királynéjának a meghittjét, aki dallal csalogatja Assádót titkos gyönyörre. Két imponzans elődjét, *Odryt* és *Ney* Dávidot, Beck a királyi megjelenés fensége dolgában nem érthette utól (Salamon egy fejjel emelkedett ki környezetéből, mint Szent László), de énekében volt méltóság és rokonszenves baritonja erővel, megfelelő kifejezéssel tolmácsolta Salamon komoly, bölcs, engesztelő szentenciáit. Ami alakjából hiányzott, azt büszke és férfias tartással tudta pótolni azokban a jelenetekben, ahol Salamon mint békebíró és ítélő fejedelem lép a háborgó szenvedélyek közé. *Arányinak* még nehezebb volt a feladata, mert Assad szerepében van ugyan sok lágy, lírai elem, de nagyobb része mégis gazdag és erős hangu hős tenorét követel. *Arányi* úgy segített magán, mint annak idején *Broulik*, akiben szintén dominált a lírai tenor: mezzavocék és hajsztál-vékonyoságu, óvatosan odalehelt füstölak egész sorozatával fedezte a magas régiókban fekvő kényes bevégzéseket. A második felvonás epedő dalában (ő édes óra, csillogos ég, Csókolj meg mámoros esti lég), ezek a halk, lehelletszerű fehangok hatásosak voltak, de az első felvonás nagy elbeszélésében, ahol tömör és szárynyaló mellhangokat várt a közönség, gyöngítették a sikert. Az igaz, hogy ebben a hosszu, farsztó monológban nehéz nagy hatást elérni és többször gesesett, hogy elsőrang, valóságos hős tenorok is taps nélkül v.geztek ezt az elbeszélést. Itt az orkeszter buja színpompájával, tropikus bájával, kevés énekes hangja versenyezhet. — *Berts* Mimi Astaróth csalo-

gató dalát fiatal, tiszta csengésű hangjának egész üdőségével énekelte, de itt-ott több lágyság, több érzelmi sóvárgás nem ártott volna, különösen a szinfala-
k mögött, ahol Astaroth hangja édesen elhal, szinte összeolvad a holdvilágos éj rejtelmes csöndjével. — A régi szereplők közül kitűnő volt Vasquez, mint Sulamith, biztosan vett magas hangjaival és Diósyne, mint Sába királynéja. Ritka szép, a közepső fekvésben hatalmas organuma a keleti éj sötét és meleg varázsával csengett a kerti jelenetben. A sóvárgó, majd bosszúra, haragra gerjedő érzelmi asszony kitöréseit forró, démoni erővel énekelte és teljes illuziót adott. — Az egész előadásról nem mondhatunk ennyi dicsőretet. Az ének-karok sokszor distonáltak és a balerinák minden diszciplína nélkül ugrándoztak az első felvonásban, különösen a kis néger-ballerinák, akik ritmus nélkül, rendetlen kavarodásban szökdelték a magasba, mint holmi vékony, hosszú komma-bacillusok egy pohár vízben. Az ilyesmi nem tánc, hanem koreografikus zűrzavar. (d. e.)

**** A dramaturg-állás megszűnése.** A Nemzeti Színháznál évek óta, tudvaleg, szerződött dramaturg vezrli a beadott darabok olvasását és véleményezését, amely állást dr. Váradi Antal tölti be. Megbízható forrásból az az értesülésünk, hogy a dramaturg állását megszüntetik s visszaállítják régi szervezetében a drámaíró bizottság intézményét. Ezt a reformot már a közel jövőben végrehajtják a Nemzeti Színháznál.

**** Az operaházban holnap szerdán a magyar ciklus 5-ik előadásul Hubay Jenőnek A cremonai hegedűs** című operája és a korán elhalt Szabados Károlynak Viora című balletje kerülnek színre bérletszűnetben mérsékelt helyárrakkal. A cremonai hegedűs a m. kir. operaházban került először színre 1894. november 10-én, azóta bejárta Németországnak is legtöbb színházát; nálunk eddig, a várszínházi 7 előadást nem számítva, 49 előadást ért meg, holnap lesz tehát a jubiléris 50-ik előadása következő szerepzetással: Ferrari — Ney A.; Filippo — Takáts; Sandro — Arányi; Gianina — Blätterbauer Gizella; A podesta — Mihályi. Blätterbauer hosszas betegsége után ez alkalommal lép fel először. Szabados balletjét eddig csak a M. Kir. Operaházban adták elő; bemutató előadása 1891. március 14-én volt külön az alkalommal székelő borica-táncosok közreműködésével. A szerencsétlen szerző művének sikerét már nem lát-hatta, mert a bemutató előadás idején végőráit élte. — A holnapi előadásban, mely a 48-ik, a főszerepet, Viórát Balogh Szidi táncolja.

**** Operaszerző katonai karmester.** Már a napokban adtunk hírt róla, hogy Wöber Ottokár, a szegedi katonai zenekar karmestere Parti zsákmány cím alatt dalművet írt, amelyet a M. kir. Opera elfogadott előadásra s a dalműnek februárban meg is lesz a bemutatója. A kétfelvonásos dalműnek nemcsak zenéjét, de szövegét is Wöber Ottokár írta, akinek már több kisebb dalműve került színre külföldi német operai színházokban. A Parti zsákmány szövegét szerzője német nyelven írta; lefordításáról az Opera igazgatósága maga gondoskodott. A szerző ma Budapesten tartózkodott és érkezett Káldy Gyula igazgatóval a bemutató-előadás dolgaiban.

**** Mader Raoul új balletje.** Mader Raoul, a ki-nek csak a napokban mutatták be a Népszínház-ban a Kadétkisasszony című operettjét, új egyfelvonásos balletet írt, amelyet már be is nyújtott a Magyar Királyi Operához. Nem lehetetlen, hogy a kis ballet, a Parti zsákmány című kétfelvonásos operával együtt, februárban bemutatóra kerül.

**** Hegyesi Mari Szatmáron.** Hegyesi Mari, a Nemzeti Színház kiváló művésznője — mint nekünk Szatmárról jelentik — holnap, szerdán kezdi meg az odaváló színházban három estére terjedő vendégszereplését. A művésznő, akit Szatmáron nagy érdeklődéssel várnak, a Fedorában, a Cigányban és a Rafaelben fog fellépni.

**** Színházi kísérlet.** A Magyar Színházban holnap este teszi meg első színházi kísérletét az énekes színház Dóri Margit, aki egy ideig a Nemzeti Színháznál volt szerződötve. Dóri kisasszony az Asszonyregement operett fő női szerepét játssza.

**** Női Othello.** Egy ízben már megemlékezünk di Garda olasz színésznőről, aki merész és dol-gában legalább, tultesz Sarah Bernhardt-on és — Othello szerepét játssza. Di Garda kisasszony, mert az, hol bukkik, hol sikert arat a velencei mór szerepében, de azért fáradhatatlan tovább játssza. Így leg-utóbb német színházban, továbbá Amsterdamban és legutóbb Pétervárott játszotta a féltékeny szerep-senyit s a pétervári újságok a női Othello „zajos sikeréről” adnak hírt.

**** Mascagni új operája.** Mint a Perseveranza je-lenti, Mascagni közölte barátjaival, hogy Lemaschere című operája már teljesen elkészült. Az új darabot április elején fogják előadni a római Costanzi színházban.

**** A bécsi opera új karmestere.** A bécsi udvari opera új karmesterévé Schalk Ferencet, a berlini udvari opera karmesterét szerződötték. Az új karmes-

ter februárban foglalja el új állását s működését azon kezdi, hogy négy hélig Mahler igazgatót fogja helyet-tesíteni, aki Pétervárra megy az ottani filharmonikus hangversenyei dirigálása végett.

**** Millöcker két új operettje.** A berlini Kleines Journal című újság azt újságolja, hogy a mikor egy berlini zenemű-kiadó eógnél Millöcker hagyatékát átvizsgálták, két operett-partitúrát találtak. Mind a kettő teljesen készen van és Millöcker saját kezeirésa. A két operettet átadták egy ismert berlini zeneszer-zőnek, aki átnézi a partitúrákat s azután színre ke-rülnek Berlinben. A Kleines Journal ehhez a híréhez még azt teszi hozzá, hogy a fellalált két partitúra egyikében a Kodundiáknak világhírűvő tít zene-száma: Ah, hiszen csak vállon csókolóm . . . más szö-veggel venne van. Ha ez így van, akkor a berlini újság téved, ha azt hiszi, hogy Millöckernek valami új operettjéről van szó. A szóban lévő Millöckernek az az operettje lesz, amelyet a később híressé vált zeneszerző, mint a Gyapju-utcai német színház volt karmestere itt Budapesten írt s amely A tolvaj cím alatt (Der Dieb) itt színtre is került. Millöcker még egy második operettet is írt itt Budapesten, amelyet szintén előadtak nálunk s nyilván ez lesz az a má-sodik új operett, amelyről a Kleines Journal hírt ad.

**** Sardou új drámája.** A szenzációs drámák nagy mestere, most Brivilliers marquise élettörténetét viszi a színházra s a méreggel dolgozó hősnő tragé-diójával akarja a színházi közönséget megrémíteni. A hőmezővársárhelyi méregkeverő asszonyok dolgát alig merné minálunk valaki színházra vinni, nem is találnánk talán benne drámái motívumokat, de egy valóságos marquise gonoszúságaiban már fel lehet fe-dezni mindazt, amit a szerecsikával dolgozó paraszt-asszony munkájában hiába keresne az ember. Sainte Croix kapitány gyönyörű felesége a legfélelmesebb asszonyok egyike volt a világon. Nem elégedett meg avval, hogy csak azokat pusztítsa el, akik újába álltak, eljárt a kórházakba s a betegeken próbálta ki a külön-böző méreg hatásait. Mikor aztán biztos kézzel kezelte a medicinákat, sorra elpusztította a komornáját, az atyját, a két bátyját, a leányát. Hatvannégy éves asszony volt a marquise, mikor a hatóság kezébe jutott levelek révén végre letartóztatták. A bűnper tárgyalásakor mindent tagadott és olyan ürdígi ügyességgel véde-kezett, hogy az elnök így kiáltott fel:

— Félek ettől az asszonytól! — Végre egyik gyóntatója vette rá a vállomásra, melynek alapján halálra is ítélték. Az egykoru feljegyzések szerint öröm, szeretet és igazi megbánás sugárzott a szemé-ből, mikor a vérpádra lépett, a párisi élelítő nép pedig világoosan látta, hogy dicsőfény ragyogott a feje felett . . .

Ebből lesz a Sardou új drámája.

**** Puccini Tosca-ja.** Puccini Tosca című, nagy érdeklődéssel várt operáját, amelynek szövege Sardou ismeretes hasonló című szenzációs drámája után ké-szült, tegnap mutatták be a római Costanzi-színház-ban. A dalmű, mint egy római távirat jelenti, óriási sikert aratott. Az opera zenéje a következő főrészek-ből áll: Tulajdonképpen nyitány nincs. Három tak-tusnyi andante fortissimoa következik egy rövid vivacissimo s a függöny felzörög. Angelotti, aki megmenekül az Angyal-vár börtönéből, sietve jön a templomba s ott elrejtőzik az Attavantiak kápol-nájában. Bejön a sekrestyés, egy idős alak, aki folyton rángatja a fejét és a vállait s a templom tisztogatásába akar fogni. Majd bejön Mario Cavaradossi festő is, ki a templomban egy nagy képet másol (melynek eredetijét azonban hiába keresnek a Sant' Andrea) s munkához kezd. De folyton Toscára gondol. Leteszi eszetjét, édes melódiait énekel s Tosca arcképeinek a szemléletébe van elmerülve. A sekrestyés, ahogy ezt meglátja, mindjárt megérti a dolgot, jóakaró kommentárokkal kíséri, ami komikus kontrasztokkal teljes duettet ad.

Nemsokára bejön édes melódiák közt Tosca is, a híres énekesnő. Cavaradossinak féltékeny kedvese. Mikor Tosca távozik, Angelotti előjön rejtekeiből s Cavaradossi a saját világlában ajánl neki menedéket. Majd mindenféle egyházi népség, papok, zeneszok, énekesek, szeménáristák özönlének be a templomba s a sekrestyével Bonapartéról, a háborúról s egyéb napi eseményekről beszélnek, nagy bacchanáliát csapva.

A második felvonásban (Scarpia lakásán, a Farnese-palotában) lesz az a kórus, melynek hangjai közt Cavaradossit azért a bűneért börtönbe hurcolják, mert Angelottinak menedéket adott; a harmadik felvonásnak pedig legszebb gyönygye Tosca és Cavaradossi duettje. Ez éneke Cavaradossi bele-üti minden szerelmét, minden szenvedélyét, minden emlékeit, mert nemsokára a vesztőhelyre viszik.

Hogy a Tosca bemutatója iránt milyen volt az érdeklődés, abból ítélhető meg, hogy egy elsőrendű páholynak 400, egy másodrendű páholynak 350, egy fődíszint zsélyének 60 frank volt az ára. A legol-csőbb állóhelynek az ára tíz frank volt. Puccinét vagy huszszor hívták a lámpák elibe.

**** Egy aradi debut.** Az aradi színházban a napokban egy Szönyey Ilona nevű kassai fiatal hölgy lép fel Rip van Winkle Lisbeth szerepében. Az elő-kelő kassai hölgy (Szönyey István, kassai főerdős-ter leánya.) első fellépése iránt, írja az aradi újság, a fővárosi színházi körökben is érdeklődnek. mert a

vendégszereplő kisasszonyt, ha aradi fellépésével sikert arat, a budapesti Népszínházhoz szerződöttek.

**** Állandó színház Marosvásárhelyen.** Maros-vásárhelyről táviratozzák: A szinpártóló egyesület gyűlése elhatározta állandó színház építését mintegy 180.000 korona költséggel. A színházat a piaci sáta-térre építik, ahol a város ajándékozott helyet. Kávé-ház s vendéglő is lesz a színházban és báteremnek is lesz használható. A pályázatot nemsokára kiírják. A színház építésére szükséges összegből megvan 60.000 korona, a többit pedig gyűjtés és kölcsön által fogják fedezni.

**** Az Operaház előadása otthon.** A magyar királyi Operaházban holnap (szerdán) este a Cremonai hegedűs dalmű, és Viora ballet kerül színre. A Telefon Hír-mondó az előadást közvetíteni fogja s így az előfőtők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva katonazene és cigánymuzsika lesz hallható a kagylókon.

Beszélgetés Puccinival.

Róma, január 10.

Róma városának van egy nevezetes utcája, a melyen legalább tizszer napjában minden római vé-gig sétáltatja a maga párisiaskodó eleganciáját. A Via del Corson minden római megjelenik az egyet-leny papá kivételével, aki tudvalegőleg sohasem hagyja el a Vatikánt . . .

Itt, ezen a szűk, igen rossz kövezetű, de rop-pant élénk utcán akadnak össze az imáandó Giaco-móval, akivel még Párisban ismerkedtem meg, egy ott élő kedves olasz fiú: az Erminio Basevi szalon-jában . . . Akkor én a zongorához ültem volt és köz-ismert virtuozitással a Bohémekből mutattam be néhány részletet a hálás és szeretetreméltó szerző-nek. E peretől fogva Giacomo Puccini felejtethetlen emlékei közzé sorolt engemet és a Via del Corson, e nem várt és annál édesebb viszontlátás örömeim, szinte a nyakamba borult. Az olasz emberek külön-ben az ő érzelmeik nyilvánításában majdnem olyan pazarlók és exuberánsak, mint mi magyarok. Ezt jól esett tapasztalnom itten . . .

Megállottunk egy irtóztató plakát előtt, amely inkább terjedelmes, mint izléses volt és a maga ekte-len és ríkító papírjával a Borghese palotának sötét-barna falán tünt el. A Cosstanzi-színház óriási be-tűkkel hirdette e hó 14-ikére a Tosca premierjét.

— A helyárrakat alaposan felemelték, jegyez-tem meg.

— Igen, válaszolt Puccini, és én nem nagyon örvendezek ennek.

— Ön, kedves mester, reméllem, szabad jegy-gyel megy erre a Tosca előadásra? . . .

— Én, én, feleli Puccini mosolygva, de hát nem rólam van szó. De ez a nagy belépti-díj kizárja a tömeget, az egyszerű és szegény, de zenekedvelő népet a színházból. Ön tudja, hogy az olasz színház-kabban, mielőtt az ember megválna a maga karos-zékét, még külön belépti-díjat, ingressó-t kell fizetni. Ez az ingresso rendszeren két lira. Az én premiére-m napján: öt. De hát most már mindegy . . .

És megindultunk a Corson és Puccini mestei lépten-nyomon megállott egy-egy barátságos kéz-szorításra.

— Én Milanóban lakom, de látja, Rómában is otthon vagyok . . .

Ez a Milano aztán felidézi benne a Tosca meg-írásának minden emlékeit.

— Mennyi bajom, mennyi vesződségem volt kezdetben és micsoda akadályokkal! Ezenközben hány-szor lemondtam — bizony keserű lélekkel! — a Tosca megírásáról s hány-szor kezdem meg újra. . . Soha szöveget jobban nem szerettem ennél. Amikor ezeltől vagy nyolc évvel, egy milanoi színházban és Sarah Bernhardt asszony előadásában láttam a Sardou drámáját, szinte beteges rajongás fogott el. Fontana volt velem a színházban és ő is rajongott és rögtön megígérte, hogy ír egy Tosca-librettot nekem. Fialat emberek voltunk s fogalmunk sem volt arról, mi-csoda nehézségeink lesznek. Az első az volt, hogy a Toscát még egyszer látni akartuk. Sarah Bernhardt asszony már Turinban játszott s mi rögtön elhatá-roztuk, hogy elmegyünk oda, utána. De az utazás pénzbe kerül s nekünk egy soldónk sem volt. Fontana mégis csak szerzett pénzt valahogy s akkor robotgunk Turinba s még lelkesebb hangulatban jöt-tünk vissza. Sietve írtunk Sardou-nak a dráma át-engedésért . . . Sardou válaszolt a levelünkro, de me-sés összeget kért a Toscáért.

Ujra egy nagy plakát előtt haladtunk el, és Puccini mester mintegy ösztönszerűen felpillantott rá. Ezenközben folytatta:

— Az időtjárt én a Manon Lescaut dolgoztam, amelyet Ricordi volt kiadandó. Lelkesen, de mégis féltékenyen beszéltem neki a Sardou drámájáról, az én megírandó Toscamról, amelyhez olyan sok pénz kel-lene. De hát Ricordi tulzottnak tartotta a Sardou

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Készülő sajtópör.** Kiss József lapja, a *Hét*, a Bánffy-kormány bukása óta *Bánffy Dezső naplója* címen cikksorozatokat közöl, melynek éle a mai rendszer s a volt kormányelnök megbukottai ellen irányul. A *Hét* karácsonyi számában báró Bánffy Dezső maga írta meg ennek a naplónak a folytatását, s ez a naplótöredék nagy vihart támasztott a publicisztika minden rétegében. Ezekre a támadásokra *Kóbor Tamás* hosszabb cikket írt a Hét decemberi számában cikkében Bartha Miklóst a többi közt *Szell Kálmán lakójának* nevezte. Bartha Miklós most, amint a *Kolozsvári Ujság* című lapnak Budapestről táviratozzák, sajtópört indított a *Hét* és a cikk szerzője, *Kóbor Tamás* ellen. Bartha Miklós — úgy mond a nevezett lap — a kolozsvári, budapesti kaszinók és a park-klub tagja annak a főfogásnak ad kifejezést ezzel a szándékával, hogy a sajtó munkásai egymás irányában fölmerült konfliktusok elintézését nem bízhatják sem a kardra, sem a pisztoly csövére, hanem csupán egy objektív fórum útján kereshetik a kiegyenlítő.

§§ **Halásos párbaj.** Vagy másfél évvel ezelőtt történt, hogy *Klein Izidor* losonci joghallgató, valami mogyorónyi nagyságu ügy miatt párbajra szólította *Kolner Béla* kereskedőt. A párbajban *Klein Izidor* diadalmaskodott s úgy megvágta ellenfelét, hogy az néhány óra múlva kielehte lelkét. A balassagyarmati törvényszék *Klein Izidort* páriadal vétsége miatt egy évi államfogházra ítélte. A királyi tábla ma foglalkozott ezzel az ügygel, s két évi államfogházra ítélte *Klein Izidort*, súlyosított körülménynek véve azt a tervszerűséget, amelyvel a vádlott ellenfelét tervszerűleg bosszantotta.

§§ **Aljegyző és ügyvéd.** A budapesti polgári törvényszék jegyzői irodájában tavaly dr. *Gráber Gyula* fővárosi ügyvéd erősen összetűzött egy fiatal aljegyzővel. Az ügyvéd információt kért s a jegyző az információt meg is adta, de egyuttal figyelmeztette az ügyvédet, hogy máskor a segédhivatalban kérjen felvilágosítást s ne alkalmatlankodjék ő nála. Az ügyvéd nagy haragosan válaszolt a figyelmeztetésre.

— **Micsoda szemtelen modor ez egy ügyvéddel szemben?**

Az aljegyző a sértő szóra sértő szóval felelt, az ügyvéd pedig elsielt. Később azonban visszatért s mivel az aljegyzőt nem találta asztala mellett, vizitkártyáját az aljegyző asztalán hagyta. A névjegyen ez állott:

— Ön egy neveletlen fráter! Ezt vegye ön tudomásul!

Az aljegyző becsületsértés vétségeért feljelentette az ügyvédet, akit a mai végtárgyaláson *úven korona* pénzbüntetésre ítélték.

§§ **Zsaroló triumvirátus.** A budapesti törvényszék ma tárgyalta annak a hármas szövetségnek a bünpörét, melynek *Klincsek Alia Kincses Béla*, *Gergely Zsigmond* álhirilapírók és *Sommer Iván* volt ügyészségi díjnok voltak a tagjai. A kitünően összehulló banda az ügyészséghez beérkezett feljelentéseket arra használta fel, hogy a feljelentett egyéneket a feljelentés szövegének közléstével megfenyegette és megzsarolta. A rendőrség letartóztatta a három urat s a mai folytatásos tárgyaláson *Kincses Bélát* zsarolás és megvesztegetés büntette miatt egy évi fogházra, *Sommer Ivánt nyolc havi börtönre* és *Gergely Zsigmondot*, zsarolás büntette miatt öt havi fogházra ítélte.

§§ **A gyilkossággal vádoltak.** Az erzsébetfalvai és az albertfalvai gyilkosság tettestei a pestvidéki törvényszék börtönében várják sorsukat. A *Dragovics Rudolf* meggyilkolásával vádolt *Irdicsék József*, *Uje György* és *Janicsák Ferenc* teljesen meg van törve. Különösen *Uje Györgyöt* viselte meg a felelem, idegesen jár-kezel cellájában s arcát kezébe temetve *sir. Euc* vizsgálóbíró mindhárom letartóztatottat kihallgatta már több ízben s mindhármat beismerték bűnüket. *Pandurovics Péter* az egyetlen, aki makacsan tagad, s nem akarja beismerni, hogy ő ölte meg a feleségét. *Pandurovics* előtt ma hirdették ki a törvényszék határozatát, mely szerint mátlól fogva, mint vizsgálati fogoly van a börtönben.

§§ **A kispesti Coriolán.** Két ízben ítélkezett a budapest esküdtszék a „Kispest-Szentlőrinci Lapok” szerkesztője, *Seper Kajetan* rágalmazási és becsületsértési sajtópörében. Első ízben a tárgyaláson meg nem jelent *Seper Kajetan*, az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a sajtóbíróság 3 hónapi fogházra és 80 frt pénzbüntetésre ítélte. A második esküdtszéki tárgyalás alkalmával azonban, midőn *Seper* is jelen volt, az esküdtek felmentették. Ez ellen a vádhatóság élt semmisségi panaszszal. Ezt a semmisségi panaszt ma a bírálói kuria elvetette.

Legujabb.

A háboru.

Prétória, január 16.

A boerok *Ladysmith* melletti főhadiszállásából két távirat érkezett. Az egyik, amely e hó 12-ikéről kelt, azt mondja: *Ladysmithben* és a *Tugela folyó* mentén aggasztó csend uralkodik. A második, amely e hó 13-ikéről kelt, így szól: A *Plat-Rand* domb ellen mult szombaton intézett támadás hír szerint végzetessé vált az angolokra. *Ladysmithben*, úgy látszik, rosszul állnak a dolgok. Ebből magyarázható *Buller* tábornok csapatainak észrevehető élnék tevékenysége, amely csapatoknak most a *Tugelától* délre három nagy táborra van, amelyeket folyton erősbítenek.

London, január 16.

A Reuter-ügynökség jelentik *Moltenből*: Boer részről jövő jelentés szerint a boerok újra meg akarják támadni a moltenői tábor. *Gatacre* tábornok egy gyalogságból és tüzérségből álló erős csapatotstájt *Sterkstromból* *Stormberg* felé küldött, de a csapatok ott nyomát sem találták az ellenségnek. Azt jelentik, hogy a boerok visszavonultak és *Stormbergben* csak kis helyőrséget hagyva, *Burghersdorf* közelében más állást foglaltak el. Ezt a hirt eddig nem erősítették meg. *Gatacre* tábornok szorongva vár segítő csapatokat.

Rensburgból jelentik a Reuter-ügynökségnek, hogy *Colesberg* közelében egy dombról észrevették, hogy a boerok az angolok ágyúzása következtében nyugat féle vitték sátraikat.

London, január 16.

Courtney alsóházi tag elnöklésével bizottság alakult, melynek célja, hogy a délafrikai dolgokról pontos híreket tegyen közzé és a holland és angol fajnak Délafrikában való kibékülésének politikai fontosságára utaljon, hogy a mostani konfliktusnak minél előbb véget vessenek. A bizottság tagjai közt vannak *Selond Afrika-utazó*, *Coleridge* lord, *Spencer Herbert* és más ismert egyének.

Berlin, január 16.

A birodalmi gyűlésen a következő interpellációt terjesztették elő: Mily lépéseket tettek a szövetséges kormányok a német hajóknak az angol kormány közgelei által törént lefoglalásáért szemben? Az interpellációt, melyet *Möller* nemzeti szabadelvű képviselő nyújtott be, a birodalmi gyűlés összes tagjai aláírták a szocialdemokraták és pártönkivüliek kivételével.

Rensburg, január 16.

A boerok délelőtt megkísérelték egy domb elfoglalását, melyet a *Yorkshire*-ezred egy százada és az *uj-zeelandi* csapatok egy osztálya tartott megszállva, de szuronynyal visszavetették őket. Az ellenség 21 halottat és vagy 50 sebesültet vesztett.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 16. *Óró* főherceg ma többek között gróf *Szapáry* Gyula volt magyar miniszterelnököt, gróf *Hoyos* szolgálaton kívüli nagykövetet, *Gromon* Dezső államtitkár, továbbá *Wlassics*, *Hegedűs*, *Cseh* és *Plász* minisztereket fogadta.

Pola, január 16. A *II. Sándor* nevű orosz hadihajó, amely nemrég zatonyra jutott, ide fog érkezni kijávitás céljából.

Róma, január 16. A postaügyi miniszter legközelebb megindítja a tárgyalásokat a római telefonvonalnak a *triesti—úcsi telefonhálózatba* való bekapcsolása céljából.

Berlin, január 16. A *Volkszeitung* szerint a császár születésnapján, január 27-ikén meg fog kegyelmezni mindazoknak az elítélteknek, akiknek büntetésük nem több hat havi fogháznál.

Páris, január 16. A *Havas-ügynökség* jelentik *Hongkongból*: A filippinók *San Mateo*ban és *Paranaqueban* *Manila* mellett megtámadták az amerikaiakat, mely alkalommal 146 amerikai, köztük egy ezredest megöltek.

Ebéd Goluchowszkinál.

Bécs, január 16. Gróf *Goluchowszki* külügyminiszter és neje ma ismét delegációnális ebédatadnak, melyen többek közt megjelentek: *Wlassics* közoktatásügyi miniszter, *Plász* igazságügyminiszter, *Spana* tengerészeti parancsnok, *Gromon* államtitkár, *Czirák*, *Fireczák* püspök, *Gajári*, *Gaál*, *Hieronymi*, *Josipovich*, *Klobusicki*, *Mohay*, *Rosenberg* és *Szabó* magyar delegátusok és több osztrák delegátus.

A horvátok és a boer háboru.

Zágráb, január 16. A tartománygyűlés ma délelőtt 11 órakor folytatta tegnap elhalasztott tanácskozását. Az után a tartományválasztás áttért *Zerjavics* képviselőnek

a boerok üdvözlése dolgában beadott sürgős indítványára. Az indítványozó a boerok példájában *biztatást* lát arra, hogy *Horvátország* rázza le magáról *Magyarország szégyenletes igáját*.

Mint hogy a szónok tovább is ilyen hangon beszél, az elnök megvonja tőle a szót.

Khuen-Héderváry bán az indítvány ellen szólal fel és tiltakozik *Zerjavics* beszéde ellen. (Helyeslés jobbról.)

Kutuzovics támogatja az indítvány sürgősségét. *Fotocujak* dr. csak tüntetést lát az indítványban. *Egersdorfer* tréfával üti el a dolgot és kérdezi, hogyan akarják az üdvözlötet *Transvaalba* juttatni, mikor a kábelek az angolok kezében vannak. Ha még *Ferianci* képviselő személyesen vinné el a gratulációt, legalább őt is elfognák csempészett áru gyanánt. (Derülség.) Mint hogy az átadás kérdése nagyon fontos, az indítványt a közlekedésügyi bizottsághoz kellene utasítani.

Az indítványt erre a kérvényi bizottsághoz utasították és a sürgősséget elvetették.

A katonai attasék visszavonása.

Róma, január 16. A francia kormány hazaszóllította *Pinconniere* vezérőrnagy katonai attasét, teljesítve ezzel az olasz kormány kívánságát, amely már régóta sürgette a francia katonai attasé elmozdítását, miután *Olaszország* — valamint *Ausztria-Magyarország* és *Németország* — már előbb megszüntette a párisi nagykövetségénél az attaséi állást.

A szerb kormányválság.

Nis, január 16. Az a híresztelés, hogy a király és a *Gyorgyevics*-kabinet között az amnesztia kérdésében nézeteltérés merült föl, teljesen alaptalan. *Novakovic* szerb követ ideérkezése kizárólag hivatalára vonatkozó ügyekkel függ össze.

Nagy szerencsétlenség.

Torino, január 16. Ma délután 3 óra 25 perckor két erős robbanás hallatszott. Kevéssel ezután jelentették, hogy az aviglianai dinamitgyár kiguladt és felrobbant. *Avigliana* irányában nagy füstoszlop látszik. A hatóságok orvosokkal kimentek a helyszínére. A robbanás nagy pusztítást vitt véghez. Amint eddig konstataáltak, tíz ember életét vesztette és sokan megsebesültek. A szomszéd községekben is megromlódtak a házak. A hatóság katonaságot és rendőrséget küldött *Aviglianába*.

Torino, január 16. Az aostai herceg és a turini gróf *Aviglianába* utaztak. A legutóbbi hírek szerint az aviglianai katasztrófánál 8 ember életét vesztette és 30 megsebesült, köztük három súlyosan.

Az olasz miniszterválság.

Róma, január 16. *Mirri* tábornok barátai előtt kijelentette, hogy mihelyt megkapja az elégtételt meghurcoltatásáért, *nyugdíjazását fogja kérni*, mert nem tudja összeegyeztethetőnek a hadsereg érdekével és presztízsével, hogy olyan tábornok álljon az élen, akinek a dolgait olyan diskusszió tárgyává tették, mint az övét.

Pelloux miniszterelnök nem akarja sokáig megtartani a hadügyi tárcát, mert ezt ellenfelei úgy magyarázzák, hogy nem bír *hadügyminiszter*et kapni, ez pedig a kabinet gyöngeségét bizonyítaná. A kamara megnyitása előtt okvetlen kinevezik az új hadügyminisztert. Erre az állásra ujabban *Annibale Ferrero* tábornok, egykori londoni olasz nagykövet és *Baldissera* tábornok neveit emlegetik.

A karlisták.

Köln, január 16. A *Kölnische Zeitung*nak jelentik *Madridból*: A sansebastiani katonai kormányzó azt táviratozza a spanyol fővárosba, hogy *Jarrosola* karlista főnököt letartóztatták és *Vegarriba* vitték. Házában sok karlista egyenruhát koboztak el. Legközelebb több karlista letartóztatása várható.

Közgazdasági táviratok.

Amsterdam, január 16. A bankkamafalat le szállították 4 1/2%-ra.

Berlin, január 16. (*Gabonapiac*.) Észak-Amerika árainak gyengülése miatt buza 3/4, rozs 1/2 márkával olcsóbb. Az üzlet a terménytözsdevel folytatott eszmecsere miatt szűk keretben mozgott. Zab csöndes. Az idő csöndes.

New York, január 16. (*Értéktözsde*.) Váltó Londonra 4.87 1/2. Váltó Berlinre 94 1/4. Ezüst 59 1/2.

New York, január 16. (Kábelsürgöny.) (*Zár-lat*.) Buza márciusra 73 1/2. Buza májusra 71 7/8. Buza júliusra 71 3/8. Tengeri májusra 39 3/4. Petroleum raffined in cases 11.—. Petroleum New Yorkban 9.90. Petroleum Filadelfiában 9.85. Kávé 8 3/8. Liszt 2.70. Szállítási díj Liverpoolba —.—.

Chicago, január 16. (Kábelsürgöny.) (*Zár-lat*.) Buza májusra 65 1/2. Buza júliusra —.—. Tengeri májusra 33 3/8. Zab májusra —.—. Rozs májusra —.—.

KÜLÖNFELÉK.

Profanum vulgus.

Nézd végig őket, kik most ünnepelnek
Zajongva léha diadalmakat,
Ilyen tömeggel szegény volna lenned;
Türj bármit inkább, vérezd el magad.

Maradjon minden lángod visszafutva,
Ha itt nincs mért hevülőd, küzdened;
Némuljon ajkad, mielőtt kimondja,
Hogy itt valami fájhatott neked.

Koroda Pál.

+ Császárok hírlapja. Európának csak két olyan uralkodója van, aki számára külön újságot nyomtatnak. Az egyik az orosz cár, a másik a német császár. Az orosz cár azelőtt mindig a *Novoje Vremját* olvasta. Ezt megtudta egy belügyminisztere, *Goremkin*, s azonnal külön példányokat nyomtatott a *Novoje Vremjátból* a cár számára. Ezt a példányt akkor nyomták, amikor már a többi számokat elküldték. A cár számára készült lapból gondosan ki volt hagyva minden, ami csak legkevésbé is nyugtalaníthatna volna a minden oroszok urát. Négy évig tartott ez a kis család. Akkor a miniszter megbukott, a cár rájött a dolgra, Azóta az utcai újságárosoknál vásárolt lapot ő maga, ha kiköszölik. Ami a német császár újságját illeti, az igazi újság, amely két példányban jelenik csak meg. Szerkesztője a császár titkára. Alig hogy reggel megjelennek a nagy napilapok, a titkár nekiáll és mindent kiollóz belőlük, amiről csak gondolja, hogy a felséges urat érdekelni fogja. Különösen a külpolitikai és irodalmi, művészeti híreket vágja ki bőven. A császári nyomdában aztán ezeket a kivágásokat kiszedik, rendezik s két példányban kinyomják. Az egyiket a császár asztalára teszik, a másikat az udvari könyvtárban helyezik el. Két órával a napilapok megjelenése után a császár már asztalán találja a maga külön lapját. Ha azonban ráér, a napilapokat is át szokta lapozni.

+ Tolsztoj a művészetről. Egy francia író meglátogatta Tolsztojt moszkvai lakásán s beszélt vele új regényéről: a *Feltámadásról*.

— Még nincs befejezve, — mondotta Tolsztoj — és nem is tudom, be fogom-e fejezni... Látja, az ilyesféle munkák hiábavalók...

Tolsztoj megmutatta a művészetről szóló munkájának néhány korrektúra-ívét és fel is olvasott belőle néhány részletet. Főgondolatmenete a következő:

A művészet lejtőn van és a helyes iránytól való eltérése napról-napra erősebb. Az állítólagos művészek száma a vegtelenbe nő. Az eredmény

az, hogy éppen annyi ember hamis alapokra fekteti az egzisztenciáját. Mivel a művészetnek ma olyan nagy szerepe van az életben, inkább, mint valaha fontos, hogy pontosan tisztába jöjjünk azzal, hogy minek kell lenni a művészetnek. Különösen Franciaországra nézve konstatálja a művészetnek a romlását. A modern francia művészet — mondotta — dekadens; nehezen érthető költők, akik Bandelaire hatása alatt vannak, körmönfont impresszionista és más festők, akik Puvis de Chavannes tanítványai, akiknek az elművésztlenkedett naivitása elviselhetetlen, érthetetlen muzsikások, akik Wagner vezetés hatása alatt vannak... mind, mind dekadensek!... A ti újabb írótok — folytatta — talán mélyek, de én nem értem őket, épp olyan homályosok, mint Ibsen, akiről nem tudom, hogy mit akar. De hát ő skandináv és azért nem árt! De Franciaország, a világosság és a természetesség hazája. És amikor olyan írói vannak, mint Maupassant és költői, mint Hugo és a panamisták között is voltak még igazi írók, Sully Prudhomme nemes gondolokat írt meg!... Franciaországban van huszonegyezer művész s ugyanannyi más országokban. Ezek paraziták, mivel a nép költségén élnek és semmivel sem szolgálnak a javára. S a baj nem volna olyan nagy, ha maguk szednék az ostobaságaikat, de gondolni kell a számtalan „fehér rabszolgára”, akik tönkre mennek a munkájukkal. A piramisok építése nem volt hiábavalóbb és fáradságosabb. És mit adnak ők a népek cserébe? Semmit!

+ Az új század kérdése hajdan. Ezzel a kérdéssel Camille Flammarion foglalkozik egy párisi lapban. Már 1699-ben és 1799-ben is feszegették azt a kérdést, hogy mikor kezdődik az új század, sőt 1599-ből is maradtak fenn értekezések erről a tárgyról. A pápa tanácsát is felszólították a nyilatkozásra, az azonban nem döntött, hanem a csillagászokra hagyta a kérdés megoldását. Az 1699-ik esztendőből öt kis könyv maradt fenn, amelyeket Párisban nyomtattak és az új század kérdését tárgyalják, köztük egy „Értekezés a legközelebbi század kezdetéről annak a megállapítására, hogy az 1700-ik és az 1701-ik esztendő közül melyik a század első esztendeje.” Arra következett egy levél az értekezésnek a szerzőjéhez és egy francia értekezés, a legközelebbi századból, amelyben az van kimutatva, hogy az 1700-ik esztendő a század első esztendeje. Ezek az értekezések tele vannak magyarázatokkal és argumentumokkal a bibliából és az egyháziatyákból és visszamennek egészen az őszönvizig és geometriai ábrákkal mutatják ki a szerzők, hogyan kell szétválasztani és számítani az esztendőket. Még élénkebb vita volt ezerhatszázkilencvenkilencben. Még szembesítés is került. Az 1800-ik esztendőben nagy sikerrel adtak elő egy kicsi színházban a Boulevard du

Templeon egy darabot, amelynek ez volt a címe: „Melyik században élünk jó Isten?” De azért a vitatkozások nem vezettek eredményre. 1802. február 26-án, Viktor Hugo születése napján egyesek számításra szerint még csak tizenhárom hónapos és huszonhat napos volt. Victor Hugo pedig egy híres költeményében, amely Besançonban való születéséről szól, ezt mondja: „E századnak két esztendeje múlt el már.” És Herédia a Miklós császárhoz írt költeményében a kiállítás esztendejét „a század hajnalának” nevezi.

+ Dohányháborúság. Az amerikai polgárokká lett portoricóiak küldöttségét menesztették Mac Kinleyhez, hogy adjon Kuba területére vámentes bevételi jogot a portoricói dohányynak. Tudvalevőleg óriás érdeke az amerikai kormány az, hogy a pompás kubai dohányt minden keveredés ellen megvédi. Eppen azért minden font levelesdohány után, amelyet Kubába bevisznek, öt dollár vámot kell fizetni. És éppen ennek a sorompónak a lerombolását kérték a portoricóiak, akiknek sikerült is néhány pártfogót szerezniük. Nagy lett erre a riadalom Havannában. Az ültetvényesek és gyárosok szövetségiek, hogy ha kell, erőszakkal vegyék utját a portoricói bevételnek. A világ legzamatosabb dohányja Vueltababajban terem, s bár versenytől nincs mit tartania, csak természetes, hogy lealacsonyítása ellen tiltakozik. Az új hadügyminiszter, Root pártolta a portoricóiak kérését, bizonyára nem ért a dologhoz. Mac Kinley diplomatikus ügyességgel vette előjét a háborúságnak, annak az elvnek az alapján, hogy az Egyesült-Államok termékei vám alá esnek Kuba határában, már pedig Porto-Rico az Egyesült-Államok kötelékébe tartozik, termékei tehát ugyanabban az elbánásban részesítendők, mint az államok termékei általában. A havannai dohány érdekében Bock szállott keményen sikkra. Ő az igazgatója annak az amerikai szindikátusnak, amelybe újabban Havanna Commercial Company cég alatt mintegy tizenöt havannai szivargyáros egyesült harmincegy millió dollár alaptőkével. Amerikában nem ez az egyetlen ilyen szindikátus, van másik is: tizenegy gyáros nyolc millió dollár alaptőkével. A Bock-féle szindikátus ügyvezetője nem más, mint Fustis, aki három év előtt még az Egyesült-Államok követe volt Franciaországban. Bockék memorandumja a következő tájékoztató adatokkal szolgál: az évi termelés középszámítással 560.000 tercio (egy tercio 50 kilogramm), azaz huszonnyolc millió kilogramm. A pinar del rioi földeken, a sziget nyugati csücskén, amely termelői elnevezés szerint Vueltababaj s a havannai dohány javát termi, az évi termés 260.000 tercio. Vueltababajnak minősítik azt is, ami a délnyugati provinciában terem, mintegy hetven ezer tercio. Mindazt, ami a területen kívül terem, Vueltababajban nevezik s minőség dolgában másodrendű. A santa-clarai termést is meg-

Mire feltámadunk!

— Drámai epilógus három felvonásban. —

Írta: IBSEN HENRIK.

(10) Fordította: GODA GÉZA.

(Színpaddal szemben kézirat.)

Maja: (elnyomja a kacagást.) Istenkém! Milyen ünnepélyes arcot vágsz.

Rubek: Igen, talán ünnepélyesebbet, mint kellene.

Maja: Hogy — ?

Rubek: Pedig szükséges volna mindkettőnknek.

Maja: Igazán kíváncsivá teszel, Rubek.

Rubek: Csak kíváncsivá? És türelmetlenné nem? Egy cseppet sem?

Maja: (a fejét rázza): Nem, egy cseppet sem.

Rubek: Jó. Halljad tehát. — Azt mondtad odalent a fürdőn, hogy az utóbbi időkben olyan idegesnek tettem —

Maja: Igen, ideges is vagy.

Rubek: És mit gondolsz, mi lehet az oka ennek?

Maja: Tudom is én? — (Hirtelen): Talán meguntad ezt az örök együttlételem. Velem.

Rubek: Örök? Mondd inkább azt, hogy örökös együttlételem.

Maja: Mondjuk hát: a mindennapi együttlételem. Most már vagy négy, öt éve, hogy egymás mellett járjuk a világot, egyedül, gyermek nélkül s talán egy órára sem váltunk el egymástól. — Mindig egyedül voltunk, mi ketten.

Rubek (érdeklő, amit Maja mond): Nos és?

Maja: Nem vagy társaságra való ember, Rubek. A magad utján jársz s a magad dolgával vesződdől egyszívesebben. Én pedig — hát én pedig nem tu-

dok okosan hozzászólni a te dolgaidhoz — ezekhez a művészeti kérdésekhez meg mi mihez. (Elutasító kézmozdulattal) Tudja Isten, mért, de nem is érdekelnek.

Rubek: Éppen azért; azért ülünk többnyire a kandalló mellett és azért beszélünk a te dolgaidról.

Maja: Oh édes Istenem — ugyan már miféle dolgaim volnának nekem?

Rubek: Ha mindjárt aprólékosságok is. De az idő elmúlik így is, Maja.

Maja: Ebben igazad van. Az bizony elmúlik. Ugy látszik, tőled is kezd ellilanni, Rubek. — És alighanem ez az, ami annyira nyugtalanít.

Rubek (hevesen bólint). És milyen nagyon. (feszeng a padon) El sem bírom már ezt az életet!

Maja: (feláll és egy pillanatig nézi Rubeket.) Ha megakarsz szabadulni tőlem, mondd meg csak egészen kereken.

Rubek: Micsoda beszéd ez már megint? Megszabadulni tőled?

Maja: Ha szabad akarsz lenni, mondd meg csak, nyiltan. Mindjárt viszem a batyumat.

Rubek: (szinte észrevétlenül mosolyog) Ugy mondd, mintha fenyegetni akarnál, Maja?

Maja: Neked éppenséggel nem lehet ebben fenyegetés.

Rubek: (feláll) Nem, tulajdonképpen nem (kis vártatva). Így nem élhetünk tovább egymással.

Maja: Na hát —

Rubek: Semmi hát. (Nyomatékkal.) Ha mi ketten sehogy sem tudunk már egyedül megélni, — azért meg nem kell elválnunk.

Maja: (megvető mosollyal.) Csak egy kicsinykét legyünk elválasztva, ugy-e?

Rubek: Még ezt sem.

Maja: Na, ki vele — mit akarsz velom?

Rubek: (bizonytalanul.) Amit olyan élénken, olyan nagy fájdalommal nélkülözők, az az, hogy nincs senkim, aki közel állna a lelkemhez —

Maja: (feszült figyelemmel.) Hát én, Rubek?

Rubek: (elutasítón.) Ne érts félre. Olyas valakivel kellene együtt élnem, aki szinte kitölti a lelkemet — aki kiegészítene — egyesülne velem minden cselekvésben és alkotásban.

Maja (lassan): Persze, ilyen nagy igényeknek nem tudok eleget tenni.

Rubek: Késérő dolog is volna, Maja.

Maja (hevesen): És, az Isten tudja, nem is volna kedvem hozzá.

Rubek: Tudom, nagyon jól tudom. — Nem is gondoltam soha a segítségedre, mikor a sorsodat a magaméhoz fűztem.

Maja (miközben megfigyeli Rubeket): Az arcdóról olvasom, hogy egy másik asszonyra gondolsz.

Rubek: Ugy? Nem is tudtam, hogy gondolatolvasó vagy. Hát leolvasod az arcomról?

Maja: Hogyne olvasnám. Oh, nagyon jól ismerlek, Rubek, nagyon jól!

Rubek: Talán bizony azt is tudod, hogy kire gondolsz?

Maja: Tudom.

Rubek: Nos? Kérem — ?

Maja: Arra — arra a modellre gondolsz, az egykori modelledre, aki — (hirtelen elveszti a fonalat.) Tudod-e, hogy a szállóban bolondnak tartják azt az asszonyt?

Rubek: Csakugyan? És ugyan mit tartanak az emberek rólad meg a vadászról?

Maja: Az más! (folytatja, miut fent) De minden esetre arra a halovány hölgyre gondoltál.

Rubek: (Keményen.) Arra, csak arra. — Mikor már nem volt rá szükségem — és mikor elhagytál — és nyomtalanul eltűnt —

Maja: Akkor szükségből engem vettél el, ugy-e?

(Folytatása következik.)

becsülék s ott 130.000 tercionyt szüretelnek; a santiagoói termés azonban teljesen közönséges és csak javára válhatnék, ha a porto-ricói dohánynyal kevernék. A helyi fogyasztás 220.000 tercio, a kivételre 340.000 tercio számíthat. Vásárlók között első helyen állanak az Egyesült-Államok, évi tizenöt millió dollárral. Az elnök böles ítélete megóvja tehát a havannák becsületét a porto-ricoiak előtt, de hamisítás elől azért természetesen nincs megvédve.

† **Az utcák szélessége.** A párisi boulevard harmincöt méter széles; a bécsi Ringstrasse szélessége ötvenhét méter; a berlini Unter den Linden hatvanöt méter, a budapesti Andrassy-utó negyvenhárom méter; New-York főutainak szélességei huszonöt és negyvenöt méter között váltakozik, a washingtoni főutak körülbelül ötven méter szélesek. A világ legszélesebb avenue-je a versailles-i Avenue de Paris: száz méter. London utcai nagyon keskenyek. A Straud tizenkét-tizenöt méter széles, Charing Cross Road tizennyolc méter, a Northumberlandi avenue huszonnégy méter. Csakis a White Hall, amely a Trafalgar Square-ról a parlament épületeig vezet, harmincnyolc méter széles.

† **A halálbüntetés eltörlése.** A francia kamara elé nemrégiben egy törvényjavaslatot terjesztettek a nyilvános kivégzések megszüntetése érdekében. Néhány napja a szenátus asztalán is fekszik egy ilyen fajta törvényjavaslat. Barodet szenátor a halálbüntetés eltörlését tárgyaló törvényjavaslatot terjesztette a szenátus elé. A két javaslat a jövő hónapban kerül tárgyalás alá. Ezzel kapcsolatban nem érdekel megemlíteni azokat az országokat, ahol a halálbüntetés nem létezik: Oroszország eltörlötte a halálbüntetést. Néhány politikai vétség azonban még lehet halállal büntetni. Az Egyesült Államok néhány országában, mint Louisiana, Michigan, Wisconsin stb. szintén ismeretlen a halálbüntetés. Belgiumban, Luxemburgban és Svájcban nem alkalmazzák ezt a büntetést. Németország, Olaszország és Svédország alsóházai már régen megszüntették a halálbüntetés eltörlését, de a felsőház ellenkezése megakadályozta a törvény életbelépését.

† **Zsillip ur** meséli egy barátjának:

— Képzeld csak, tegnap találkoztam egy uriemberrel, aki oly nagyon hasonlított hozzád, hogy amikor megláttát engemet — *köszönt!*

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adjunk vissza. —

W. F. Vervölgy. Az állami ipariiskola mindegyik rendes tanfolyama három évig tart. Öt rendes szakosztály van: az építészeti, gépészeti, vegyészeti, kém- és vasipari, és a faipari szakosztály. A tanév szeptem-

ber 10-én kezdődik és június 20-ig tart. A beiratás szeptember 1—5 napjain történik. Be kell mutatni az elvégzett középiskolai vagy más iskolai osztályokról szóló összes bizonyítványokat (négy polgári iskola is elég a főveltelhez) s az intézeti orvos bizonyítványát, beigazolni, hogy a tanuló e bivatásának megfelelő testi erővel és épséggel rendelkezik és védőmindelőt be van oltva, hogy 15-ik életévét betöltötte s hogy a választott szakcsoportbeli iparágban már némi gyakorlata van. Elég, ha igazolja, hogy a két havi nyári szünetét ilyen gyakorlati foglalkozásban töltötte valamely mesternél. A mester bizonyítványát az illetékes közigazgatási hatóságnak kell láttatnia. Beiratási díj évenként 2 frt, tandíj félévenként 10 frt. A tanulók, szegénység és jó előmenetel esetén, a tanártestület javaslatára, a közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával egész vagy fél tandíjmentességgel, sőt, ha kellő szorgalom, előmenetel és kifogástalan magaviselet tanusítanak, ösztöndíjat is nyújthatnak. A tanfolyam befejeztével a tanulók végbizonyítványt kapnak, melynek alapján az egyéves önkéntességi kötelezvényért folyamodhatnak.

V. J. Tokaj. Levelét nem kaptuk s azért levelezőlapját nem voltunk képesek megérteni.

Cs. B. Jókai Mór lakása: VII. Erzsébet-körút 44. szám.

Sorsjegyek.

Sorsjegy. Clary-sorsjegye nem nyert. Névértéke 40 pengő forint. Mai árfolyama 124 korona. Huzása évenként július 30-ikán van. Utolsó huzása az 1913. évben lesz.

D. J. Egyház-Gelle. Józsviv-sorsjegyei közül az 1851—039. és 860—053. számúak 4—4 koronát nyertek, többi sorsjegyét nem húzták ki.

Sch. K. Békés-Csaba. Csak egyik sorsjegyét húzták ki, a magyar vöröskereszt sorsjegyét 13 korona nyereményvel; a többi nem.

F. B. Zágráb. Bazilika-sorsjegyei közül a 2572—53. számú 12 korona nyereményvel húzták ki, a többi nem.

W. M. Lengyel-tóti. Osztrák hitelsorsjegye az 1900. január 2-iki huzáson 360 koronát nyert.

17.536. számú előfizető. Magyar vöröskereszt sorsjegye (7323—29.) 13 koronát nyert, a többi nem.

F. B. Gólyaszállás. 1870. évi magyar nyereménykölés sorsjegye (355—41.) 80 forintot nyert, a másik semmit.

M. M. B.-Szombathely. Bazilika sorsjegye (0079—084.) 6 forintot, Józsviv-sorsjegye (6961—084.) pedig 2 forintot nyert, a többi nem húzták ki.

V. K. Krassova. Államsorsjegye 20 koronát nyert.

B. S. Ö. — D. L. Sátoralya-Ujhely. — D. S. — E. D. Diósgyőr. — B. A. — F. L. Peremarton. — F. F. Lipót-körút. — K. L. Balassa-Főkajár. — Jegyző. — M. L. Nyiregyháza. — Bogosani előfizető. — 307.397. szám. — D. A. Kornya-Éva. — G. J. Heles. — H. S. Gyöngyös. — 114.008. sz. előfizető. — L. Á. Borgó-Beszterce. — L. A. Lednic. — Ösv. M. Fr. Szolnok. — Dr. R. F. Győr. — Sch. J. Vágsszer. — Dr. S. M. Somogy-Berence. — W. S. Győr.-Szt.-Márton. — N. E. Pécel. — R. M. Budapest. — Piroksa. — F. H. Tiszolc. — W. M. Meryne. — T. F. — Sz. L. Budapest. 107.387. sz. törzselőfizető. — G. A. Gauth. — L. L. Duna-Pentele. — W. D. Selmecbánya. — H. J. — P. J. Verespatak. — Sz. A. Ráckeve. — W. M. Kiscua-Ujhely. — E. Zs. Pilis-Vörösvár. Sorsjegyeik nem nyertek.

paradicsom valamennyi szentjét és fekete öltönyt olyan idegesen kezdte kigombolni, hogy ez a régen szolgáló ruhadarab ilyen tiszteletlen bánásmódot talán még sosem is tapasztalt.

Egy másodpercig se tartott, már levették közt s lefutott a parthoz vezető lépcsőknél, mielőtt még a ruháját becsületesen rendbeszede volna. De alig volt a vízben, érezte, hogy valaki megfogja a lábát.

Prüszkölve, mert fejfel bukott a vízbe, dühösen fordult meg, hogy megmondja a véleményét annak a gazembernek, aki így megréfkálta; de harsány nevetés közben paskolták arcába a vizet.

— Ez neveltelenség! Szemtelenség — ordított gróf Ariberti, kit a víz és a harag egészen elvakított.

— Hahaha! A mi kedves Prandinónk ugyan nyeli a kortyokat!

Szent isten! Akit neveltelennek és szemtelennek mondott, Pinoecchio lovag volt.

— Még egy kis vizet, no még egyet, ugy! Habaha! De mesoda komikus arcot vág maga!

— Bocssáson meg, lovag ur! Bocssáson meg, nem ismertem fel! — és Prandinó kísérletet tett, hogy sietve uszszék odább. De Pinoecchio lovag, ki ma nagyon jó kedvében volt, csak tovább kacagott és megint elkapta a lábát.

— Bocssáson, lovag ur, bocssáson —

— De hát hová iparkodik ami kedves Prandinónk olyan löhahalába? Ugyan térjen magához! Maradjon egy percre itt és beszélgessünk egy kicsit.

— De szeretnék —

— No nézze, gyöngye uszó vagyok, vagy jobban mondva nem is tudok uszni.

— Ha mondom —

— Tudja, irtam a maga dolgában Veronába, a főfelügyelőnek.

— Köszönöm.

— Tudja, Ursolina asszony nagyon a szívemhez nőtt. Ugyan tiszteletreméltó anya! Ne nevéssen! A mamája tenyerén hordja magát! A

N a p i r e n d.

Naptár. Szerda, január 17. — Római katolikus: Antal rem. — Protesztáns: Antal. — Görög-orosz (január 5.) Teopent. — Zsidó: Sebat 17. — A nap két 7 óra 27 perccel. — Nyugszik délután 4 óra 21 perccel. — A hold két délután 6 óra 30 perccel. — Nyugszik délelőtt 7 óra 51 perccel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

Az Aurora-kör felolvasása este fél 8 órakor a Nemzeti szálló nagytérképben.

A fővárosi közigyűlése délután 4 órakor az újvárosi háza dísztermében.

A székesfővárosi hivataloszlók mulatsága a Régi-lövölde teremben.

Szabolc Lyeum a műegyetem pótépületében (VIII. Eszterházy-utca 1/a) délután 5 órakor. Dr. Körössi László: A művészetek 6sorrásai Egyiptomban. — Este 6 órakor: Dr. Sebestény Károly: Római irodalomtörténet.

Az urkocsikok szövetkezetének gyűlése az Országos Kaszinóban.

Nemzeti Múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

A Múcsarnok téli tárlata nyitva d. e. 9. órától este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-út 20. 1. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tanakozó-osztály Kerepesi-út 22. szám 1. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi Igazgatóságban nyitva délután 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

Szórákzó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somosy Mulató. Nagyszombat-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kerékpárterem.

Petanovics Metropolis szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Újjonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-ter. naponta a pince éttermében Schrammel és Boros Miska és Kiss Forkó híres szőlőszőlő hangversenye.

Öreg asszony nem vén asszony.

(39)

— REGÉNY. —

Név: GEROLAMO ROVETTA.

— Mit érdekl ez — magát?

— Nagyon is érdekel.

— Miért?

— Mert független vagyok; és meg akarom neked vallani, hogy én — hogy azt hittem, már kigyógyultam — de a pusztá gondolatra, hogy te másé lehetsz... egy szóval, érzem, hogy nem tudnám elviselni —

Az örnagy, a fáradságtól-e vagy az izgatottságtól, olyan nehezen lélegzett, hogy elállt a szava.

— Fáradt vagy? — kérdezte Eliza s megpihent.

— Oh nem, nem. Azt hiszed? Még birom, ha ugy kívánod.

— Próbálj félkézrel a karomra támaszkodni, de ne kapaszkodj belém tulságosan. S ezzel feléje nyujtotta fehér, kövérkés karját, az egyetlen tökéletesen szépet, amit egykori bájaiból még megmaradt.

Az örnagy megfogózkodott benne, mindkét kezével s olyan erősen, hogy kicsi hizza — és eimerültek volna.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Mikor Prandinó meglátta, hogy a grófnő kifelé uszik és az örnagy nyomon követi, nem tudott magán tovább uralkodni. Megfeledkezett mindenről, az okosságról, a kapott megbízásokról, a terrászon hancurozó Gégiórlól és lej nélkül futott el. Fördőruháért ordított, gyorsan kérte a trikóját és lepedőjét. Az öltözés azonban zsufovala volt, mert éppen akkor jött meg a négy órai lövönat s minthogy nem talált üres kabint, egyszerűen a folyosón kezdett vetkőzni. Szádtá a

falatot elspórolja magától, csakhogy a fiának adja. Maga tékozló! Maga don Juan!

— Tréfál, lovag. De most el kell —

— Nézze Prandinócska, a hátamon tudok uszni — és már meg is mutatta a lovag — de ahogy megmozdulok, hiába, muszáj a vízbe kószolnom. Tegye meg nekem egyszer azt a szíveséget, hogy a karjával fogjon a víz fölött, így — pompás — de az isten szerelméért, no izegjen-mozogjon annyit!

— Kérem! és Prandinó, mialatt a lovagot fogta, nedvesedő szemekkel nézett a vízbe, ahol a grófnő és az örnagy sárga kalapjai már szinte elveszték a hullámokon.

— Hát hogy ismétléltem, irtam már a főfelügyelőnek s ő azonnal válaszolt is... De milyen pompás ma az a víz! Micsoda élvezet! Már megpróbálok, hogy a karjaimmal és a lábaimmal megcsináljam a tempókat. De kérem, álljon nyugodtan, különben alámerülök! Nagyon jól van! Így! Bravo! — Egy-kettő, egy-kettő, egy-kettő! Es a lovag szorgalmasan próbálta az iskolai tempókat s Prandinó támogatta, mert nem merte elbocsájtani. S e közben látta, hogy Eliza és az örnagy egészen eltávolodtak. Már csak két kis pontot látott a messzeségben.

— Óh milyen pompás fürdő! Most, ha megengedi — egy-kettő, egy-kettő — meg fogom próbálni —

— De most már engedelmet kell kérnem — nyögte Prandinó, kinek úgy tetszett, mintha az a két kis pont megállt volna.

— Csitt! Nyugodtan álljon. Egészen magára támaszkodom, mert meg akarom próbálni, hogy kézzel-lábbal egyszerre csináljam a tempókat. Óh de jól esik, milyen jól megy!

— De én... Prandinóval kerengett a világ. Az a sárga pont mozdulatlanul látszott.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Oszták Magyar Bank. A jegybank főtanácsa 20-ikán ülést tart, amelyen előreláthatólag leszállítja a kamatlábat.

Hazai Bank részvénytársaság annak közlésére kér fel bennünket, hogy részéről csupán dr. Kelemen Gyula igazgatót jelölje az Egyesült Építő- és Iparészvénytársaság igazgatóságába.

Nemzeti Baleset-Biztosító-Részvény-Társaság folyó év december havában 1008 darab baleset-biztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 8434612 korona, rokkantság esetére 13495562 korona és mulékony kereséktelelenség esetén 7001 korona napi kártalanításra biztosított összegről szólnak.

Briquettyár. A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság tatal bányászatánál a por-szén előnyösebb értékesítése céljából legközelebb briquettyártat létesít.

Felozlatott bizottság. A kereskedelmi miniszter a budapesti közúti vaspálya villamos hálózatának építését vezető vegyes bizottságot, tekintettel arra, hogy a közúti vaspálya lözúemű hálózatának kiegészítő részéül engedélyezett vonalak építését befejeztetett, felozlatta és ez alkalommal dr. Schmidt József államtitkárnak, mint a bizottság elnökének és a bizottság tagjainak sikeres működésükért teljes elismerését fejezte ki.

A telepítés irányelvi és kivtele. A Közgazdasági Társaság ma este tartott ülésén Jeszenszky Ignác nagyikikindai evangélikus lelkész, a telepítési kérdés lelkes szószólója A telepítés irányelvi és kivtele címen előadást tartott.

A telepítés nagy fontosságát hangoztatva bérleti alapra kívánja azt fektetni. A nép jelen gazdasági képessége s egyéb átmeneti nehézségek nem ajánlják a tulajdonjogi állapot nagymérvű polymatását. Első sorban veszi számításba az agrár forgalomból kivont nagybirtokokat, míg telepítésre felhasználandók. A föld-vásárlás kérdése a bérleti rendszer mellett elcsévén, a telepítő kinos-tárra csupán a telep megfelelő berendezésének terhei hárommalának, amiket 3-5%-ig garantizott telepítési járadék kibocsátásával lehetne finanszírozni.

Az előadás nagy érdeklődést keltett.

Délgyimölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 8.000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 5.- K-tól 6.30 koronáig, 200-as 4.50 koronától 6.20 koronáig.

Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren Vereín a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Bobics vajó cég Bihacs, Steiner Károly kereskedő Baja, Pausenberger József utoda vaskereskedő cég Temesvár, Szentpétery Géza kereskedő Szatmár, Heller Fülöp kereskedő Komotau, Róth Ignác kereskedő Léva, Papo L. Ábrahám kézműárkereskedő Sarajevo, Lederer József kereskedő Zágráb, Huschalt Mór kereskedő Bécs, Pááts Sándor divatárkereskedő Miskolc, Klein Lajos Komárom, Weinberger Lajos Kolozsvár.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36.- korona pénzben, 36.50 korona áruban. Bécsben az irányzat lanya. A nyersszesz ára 38.80 korona pénzben, 39.20 korona áruban.

Borjvásár. 1900. évi január hó 16-án. (A budapesti marhavásártéri vásári péntár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 283 darab, leölt borju 50 darab, bécsi élő borju - darab, nővendék marha - darab, bárány élő - darab, leölt bárány 80 darab. Árjegyzés azonos tétélekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 74-84 f.-ig, I. r. 88-96 f.-ig, kivételre - 1/2 kilónként, leölt borju 85-96 f.-ig, I. r. 96-106 f.-ig, kivét. - f. 1/2 kilónként, leonvás nélkül bécsi leölt borju - f.-ig. Növénydék marha - f.-ig kilonként. Bárány élő - leölt bárány 14-22 koronáig páronként. A vásár lanya volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1900. évi jan. 15-én. Készlet 671

darab. Érkezett 1468 darab. Összesen: 2179 darab. Eladott 1521 darab. Maradt 638 darab. - Napi árak: 120-180 kgr. sulyban 76-81 koronáig, 220-280 kgr. sulyban 78-82 koronáig, 320-380 kgr. sulyban 78-82 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 76-81 koronáig. Malacok 56-80 korona kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 9692 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3463 darab fiatal sertést, 5601 darab magyar hizott sertést, - nehéz sertést, összesen 9064 darabot. Irányzat bágyadt.

Jegyzések: kéként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 78-81 fillér, kivételre - filléren, középmínőségű sertés 74-77 fillér, könnyű sertés 65-73 fillér, fiatal sertés 64-84 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 16.

Mérsékelt kínálat és korlátozt vételkérly mellett az irányzat ma nyugodt volt. Forgalomba csak néhány ezer métermázsa buza került néhány fillérral alacsonyabb árakon.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 500 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 81 k. 8 K. 15 f., 250 mm. 79 1/2 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 8 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. - f., 300 mm. 78 k. 8 K. - f., 100 mm. 76 1/2 k. 7 K. 65 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 10 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 78 1/2 k. 7 K. 72 1/2 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 50 f.

Erdélyi: 160 mm. 76 k. 7 K. 20 fillér. Fehérmegyevidéki: 600 mm. 76 k. 7 K. 55 fillér.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 1000 mm. 6 K. 10 fillér. Tengeri: 100 mm. 4 K. 65 f., 100 mm. 4 K. 67 1/2 fillér.

Zab: 300 mm. 5 K. 27 1/2 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készrua hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (Kilós, K-tól, K-ig) and Ár (Kilogramm, K-tól, K-ig). Rows include Tiszavideki, Pestmegyevidéki, Erdélyi, Fehérmegyevidéki, Rozs, and Tengeri.

Table titled 'Egyéb gabonacmüek' with columns for item name, quantity, and price.

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for item name and price range.

Déli éj órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for item name and price.

Déltátn fél 5 órákor zárult:

Table with columns for item name and price.

A budapesti értéktözsde.

A nagyvilág várja a délafrikai csatatérről a döntést. Ez az oka, hogy a kedvező pénzviszonyok

nem találának az értékekben eléggé pregnans kifejezést.

A mai előtözsde tartott volt, kevés árváltozással.

A helyi piac csendes maradt.

A déli tőzsde tartott külföld befolyása alatt változatlan.

A helyi értékek forgalma szilárd, de üzletelen. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 744.75-745.50. Oszták hitelrészvény 749.40-750.40. Oszták-magyar államvasuti részvény 641.50-644.50. Közúti vasúti részvény 672.40. Rimamurányi részvény 672.- 672.50. Városi villamos vasúti részvény 333.-334.-.

A déli tőzsde.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 744.50-745.50. Oszták hitelrészvény 749.-749.80. Oszták-magyar államvasut 640.50-643.50. Jelzálogbank 461.-462.-. Rimamurányi-részvény 672.-672.50. Közúti vasut 670.50-671.50.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank részvény 2865-2852. Lujza gőzmalom részvény 262. Magyar Aszfalt részvény 394. Salgótarjáni részvény 609. Királyserfőző tőrsrészvény 24-23. Városi villamos vasut részvény 334.50-335.50 korona árfolyammal.

Utőtözsde. A tőraai záratok maradt:

Magyar hitelrészvény 745.-. Oszták hitelrészvény 749.-. Leszámitoló bank részvény -.-. Rimamurányi vasúti részvény 672.-. Oszták-magyar államvasut 642.-. Közúti vasut 672.-. Villamos vasut 340.50 korona.

A hivatalos záratok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

Table with columns for Magyar Államadósság and Oszták Államadósság, listing various securities and their values.

c) Jegen Államadósság.

Table with columns for Jegen Államadósság, listing securities and their values.

II. Más kölesönök.

Table with columns for Budapesti fővárosi kölesönök and Temes-bérgyáti kölesönök, listing securities and their values.

III. Záloglevelek és kölesönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns for Budapesti intézetek kibocsátása, listing securities and their values.

IV. Elisőbbségi kötvények.

Table with columns for Elisőbbségi kötvények, listing securities and their values.

V. Bankok részvényei.

Table with columns for Bankok részvényei, listing securities and their values.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with columns for Takarékpénztárak részvényei, listing securities and their values.

VII. Bixtosító társaságok részvényei.

Table with columns for Bixtosító társaságok részvényei, listing securities and their values.

* Az I-V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI-XVI. alatt jegyzetteket pedig darabonként koronában.

VIII. Gőzmalomok.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Concordia, Előb. budapesti, Erzsébet, Luiza, Fennergalmom, Molnár és sülők, Viktória.

IX. Fények és téglagyárak részvényei.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Brassói bányá, Budapesti téglap, Erzsébeti téglap, Eszék-magyar, Felsőmagyar, Kácsi téglagyár, Károlyi bányák, Kőbánya, Kőszénb., (Dracóhe), Asztalosgyár, Altkőszénb., Reményi-é, Salgótarjáni, Újlaki téglagyár.

X. Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Gardásfői gépgy., Danubius, Ganz, Nicholson, Schlick, Weitzner-wagron.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Athenaeum, Franklin, Kosmos, Pallas, Pest-i könyvnyomda.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Ált. wagn.-kölcs., Bpesti villamos, Előb. magyar, Előb. magyar, Előb. magyar, Előb. magyar, Előb. magyar, Előb. magyar.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Adria tengeral., Bpesti közp. vas., Időjár. rész., Cstv. jegy, Villam. vas., Cstv. jegy, Újpest-rákospalotai, Villamos, Kassa-oderbergi, Magyar-palotai, Nyugod.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Bazilika, Osztr. felb., Újpesti, Budaörsi, Budapesti, Osztr. felb., Osztr. felb., Magyar vöröskereszt, Ugyanaz osztr. felb., Osztrák vör. ker., Osztrák hitelint., Pálya.

XV. Pénzmekek.

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Vert arany, 50 frankos arany, 20 márkás, Németbankjegy, Olasz líra, Páris.

XVI. Külföldi váltók (Átra).

Table with 2 columns: Name and Price. Includes Amsterdam, London, Német piac, Olasz piac, Páris.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti érdegyűzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemű 52.—60.— korona, vörös erdőlyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 66.—70.— korona, nagyszemű 70.—76.— korona. Disznózsír: budapesti 48.50—49.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 40.—46.50 korona, 3 darabos 41.—41.50 korona, füstölt — 46.50 korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.75—15.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.—20.25 korona, 85 darabos 28.—28.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—13.50 korona, 100 darabos 19.25—19.50 korona, 85 darabos 27.—27.25 korona. Szilvaiz: szilvóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.—17.— korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 16. Délután a new-yorki és a londoni lánnya jelentések következtében az irányzat lanyhult. Buza zárlatok 4 fillérrel esett; rozs, zab és tengeri 3 fillérrel állott gyöngébben. A forgalom csöndesen végződött. Buza tavaszra 7.87—7.85—7.86, rozs tavaszra 6.72—6.71, zab tavaszra 5.34—5.35, május—június tengeri 5.23—5.22, repce augusztus—septemberre 11.35—11.95 koronán kelt. A készárú piacán a fogyasztás résztvélsége miatt majdnem teljesen szünetelt a forgalom. Az árak nem változtak. Rozsban inkább volt kereslet s ez a cikk öt fillérrel

olcsóbb lett. Zárlatok a hangulat kedvezőbbre fordult. Buza tavaszra 7.87, tengeri május—júniusra 5.23, rozs tavaszra 6.72—6.73 koronán állott.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde szilárd volt az irányzat. A déli tőzsdén üzlettelen és gyenge volt a tőzsde. Zárlatok gyenge volt az irányzat.

Bécs, január 16. (Magyar értéktőzsde.) 4% aranyjárdék 98.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 137.80. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.90. Magyar keleti vasúti állami kötvény 99.20. Magyar leszámított és pénzváltóbank 125.—. Rimamurányi vasműrészvény 335.63. Magyar koronajárdék 94.85. 4% os Magyar földterhm. kötvény 93.60. Magyar hitelbank részvény 186.25. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 161.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 91.50. Magyar kereskedelmi bank 382.80.

Bécs, január 16. (Osztrák értéktőzsde.) 4% papírjárdék 99.20. 4% os osztrák aranyjárdék 98.55. 1860-iki sorsjegy 137.—. Osztrák hitelrészvény 394.—. Angol-osztrák bank 133.60. Déli vasút 25.80. Dunagőzhajózási részvény 72.—. Dohányrészvény 136.75. Császári és királyi arany 11.44. Német bankváltók 118.10. 4% os ezüst járdék 99.—. Osztrák koronajárdék 98.55. 1864-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézeti részvény 233.80. Unionbank 154.50. Osztrák Länderbank 115.25. Osztrák-magyar államvasút 123.60. Elbavölgyi vasút 124.—. Alpesi bányarészvény 275.50. 20 frankos arany 19.20. Londoni váltóár 242.30. Bécsi Tramway 142.—. Az irányzat gyengébb.

Bécs, január 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magántorgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 233.80 Magyar hitelrészvény 186.—. Angol-Osztrák bank 124.25 Union bank 136.—, Länderbank 154.50, bankgyűléslet 115.75, osztrák-magyar államvasút részvény 133.75, északnyugati vasút részv. 25.75, elbavölgyi vasút 124.—, dunagőzhajós részv. 118.75, alpesi bányarészvény 276.—, májusi járdék 99.20. osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék 94.85, német birodalmi márcia készpénz 127.75 ultimóra —, török sorsjegyek 113.06. rimamurányi vasmű 335.75 déli vasút —, dohányrészvény —, Napoleon d'or 19.23. Lombard —.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, január 16. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsdé-forgalomban bizonyos kimerültség mutatkozott. A dél-afrikai háborúról várt döntőhírek kimaradása már a tegnapi londoni tőzsdén gyönggítette a hangulatot és ennek nyomán a mai berlini tőzsdén is eladásokra hajlott a spekuláció, ami csaknem az egész piacon az árfolyamok hanyatlását vonta maga után. A bányáértékekre kedvezőtlenül hatott az a híresztelés, hogy a dortmundi és a unioni tőkeemlést tervez. A második tőzsdéoránban a bányáértékek javultak, ami a többi értéknapiira is kedvezően hatott. A vasutak közül déli vasút Bécsre emelkedett, úgy szintén Jura-Simplon vasúti. A zárlat Londonra gyöngébb volt. Magánleszámítolási kamatláb 4 3/8%.

Berlin, január 16. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 99.90. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 95.25. Osztrák-magyar államvasút 136.50. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 84.50. Magyar vasút beruházási kölcsön 102.—. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 194.—. Általános villamosácsi Edison 257.10. Gelsenkircheneri 192.25. Lauraköl 257.25. 4% os ezüstjárdék 98.60. 4% os magyar aranyjárdék 99.—. Osztrák hitelrészvény 334.10. Déli vasút 28.60. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegy 216.35. 4% os orosz kölcsön 99.40. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.—. Magyar hitelbank 157.75. Dynamit Trust —. Harpeni 204.80. Az irányzat gyengébb.

Berlin, január 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 234.10. Osztrák-magyar államvasút 138.50. Déli vasút 28.40. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz 216.35. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, január 16. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 98.60. 1880. sorsjegy 142.—. Déli vasút 23.50. 4% osztrák aranyjárdék 99.25. Osztrák hitelrészvény 233.90. Osztrák-magyar államvasút 186.75. Olasz járdék 93.85. 4% os magyar aranyjárdék 98.40. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 16. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 98.70. 4% osztrák aranyjárdék 99.90. Magyar koronajárdék 95.20. Osztrák-magyar bank 130.90. Déli vasút 27.90. Elbavölgyi vasút 124.30. Londoni váltóár 265.02. Bécsi bankgyűléslet 130.50. Villamos részvény —. 4% os magyar aranykölcsön 81.50. 4% os ezüstjárdék 98.20. 4% os magyar aranyjárdék 98.80. Osztrák hitelrészvény 234.30. Osztrák-magyar államvasút 136.—. Eszackur. vasút 118.—. Bécsi váltóár 81.25. Párisi váltóár 154.—. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 275.50. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 234.20. Osztrák-magyar államvasút 136.50. Déli vasút 27.50. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék 94.05. Laura-kölh 215.—. Harpeni 205.—. Discont 194.—. Alpesi —. Bécsi bankgyűléslet —. Szilárd.

Páris, január 16. (Zárlat.) 3% os francia járdék 100.20. Olasz járdék 93.15. Osztrák-magyar államvasút —. Francia tőzsdéi járdék —. 4% os magyar aranyjárdék 98.50. Török dohányrészvény 281.—. Osztrák Länderbank 500.—. 3 1/2% os francia járdék 103.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1226. Déli vasút 156.—. 4% os osztrák aranyjárdék 99.50. Ottomanbank 508.—. Párisi bankrészvény 1090. Alpesi bányá részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 16. A sertésüzlet irányzata csendes. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű; Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 82—83 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban — krajcárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 85—87 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm valósúlyban) 83—84 fillérig. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban 82—83 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm súlyban — krajcárig. — Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stahel). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 83—85 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 82—83 fillérig. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 80—82 fillérig. Sertéselésztaám 1900. jan. hó 14. napján volt készlet 21364 darab, 1900. január hó 15. napján felhajtott — darab, 1900. évi január 15. napján elszállított 616 darab, 1900. január hó 16. napjára maradt készletben 20748 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, január 16.

A maximum még keletebbre húzódtott vissza és az angliai depresszió tovább súlyosodott a légnyomás nyugaton. A déli depresszió ma már fel nem ismerhető. Az idő Európa nyugati felében esőre vált és a hőmérséklet is nyugatról emelkedébe van. Nálunk a havazás fokozatosan szűnve, tegnap már csak a keleti Kárpátok környékére szorítottuk. A hőmérséklet változása jelentéktelen emelkedésben nyilvánul. Kéltás. A fagy fokozatos gyengülése és az ország nyugati északnyugati felében csapadékos idő várható.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location, Date, Height, and Name. Lists water levels at various locations like Dunas, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung, Tisza, Ondova, Rodog, Hernád, Berettyó, Kőrös, Maros, Temes, Béga.

Aki az új italméresi törvényekben

alapos tájékozottsággal akar birni és esetleg bíróságoknak vagy jogelvonásoknak magát kitenni nem akarja, az rendelje meg a most megjelent, 160 oldal terjedelmű, a törvényt, rendeleteket és bünygyaztatokat magában foglaló, s.akszerűen feldolgozott Hoffmann-féle „Állami italméresi jövedék” című hasznos kézikönyvet. Ára 3 korona. A pénz előleges megküldése ellenében postamentesen küldi az „Adóügyi Szaklap” kiadóhivatala Budapest, Andrássy-ut 6. E 160 oldal terjedelmű, kommentárral ellátott kézikönyvhöz egy 32 oldal terjedelmű külön füzet van csatolva, amely a belügyminiszternek az italméresnél és italméresnél követendő rendőri és orvostudományi felügyeletéről szóló rendelkezés (32 sz. rendelkezés) 78543/1899 számú körrendeletét, valamint a belügyminiszternek az adóelőír italméresi engedélyének átruházása és az italméresi üzletvezetők munkakönyve tárgyában kiadott 74033/1899. számú, ugy nemkülönben a szesz és ebből készült közönséges palinka minimális árának újabb meghatározása tárgyában kiadott 91641/1899. számú körrendeletét is tartalmazza.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.) Alapított 1825-ben. Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4. Évi bevétel. 25,000,000. Kiutalt nyemérenyreszek 150,000,000. Vagyons 222,000,000. Halálesetek folytán kifizetve 160,000,000. A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vállalkozások. Kötvények érvényben tartása díjfizeték elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Titkos betegségek gyógyítására és specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. Gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesztést, hólyagbajokat, bűnkáros sebeket, syphilist, enyhe következményűt, makacs bőrbajokat és az énterőzsebnél tamadt idegbetegségeket. Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) új fiatal, mint öregbég egyéneknek. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék. Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet). Bejárat a lepcsőnél. Külön várótermek. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

A cremonai hegedős.

Opera 2 képb. Szövegét írták: Coppée és Beauclair. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét szerző Hubay Jenő.

Személyek:

Ferrari	Várady	Giannina	F. Pevny
Filippo	Takáts	A podesta	Mihályi
Sandro	Arányi		

Utána:

Vióra, a tengerszem tündére.

Eredeti eszményi ballet 3 felvonásban. Jókai Mór „A tengerszem tündére” c. regéje után. Zenéjét szerző Szabados K. A szövetszervezőt írta Várady Antal. Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

Délután 3 óraker, ifjúsági előadás.

Tudós nők.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Molière. Este:

Az ég madarai.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták Eugène Labiche és Delacour. Fordította Páy J. Béla.

Személyek:

Blandinet E.	Vizvári	Blandinet F.	Ujházi
Henriette	Paulayné	Tiburoc	Náday B.
Leonce	Dezső	Aubertin	Egressy

Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

Szeccszó.

Szatirikus korpék 5 felvonásban. Irta Lavedan. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Gostardné	Hunyady	Alice	Varsányi
Paul Gostard	Fenyvessi	Buranty	Tapolczai
Labosse	Hegedüs	Gambe	Gyöző
Labossené	Mátrai	Rendőrbiztos	Gyöngyi
Bobette	Lánczy	Jacob	Bárdi
Riquiqui	Boros F.	Róza	Munkácsi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerző Mader Raoul.

Személyek:

Williamson	Németh	Leila Ullah	Bárdy
Lucy, leánya	Küry	Robertson	Raskó
Billy	Szirmai	Watkins	Kovács

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

Az asszonyregement.

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerző: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző, karnagy: Hamvas Béla.)

Személyek:

Szerencsy	Rózsahegy	Boriska	Fenyvessi
Estaky	Dóry M.	Annuska	Hében
Mariška	Gombaszögi	Mandl Manó	Sziklai
Joliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. január hó 17-én.

A vas.

Kulturáltörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Szabadalmak

klasszikusoknál és értékesítésénél oleson közbenjár
Lázár Albert okt. gépész-mérnök
Budapest, VI., Kazinczy-utca 46. szám.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

Der Anshilfsgarçon

énekes bohózat Leitner H.-tól. Zenéje Knöch A.-tól. 10 óraker. Előzőleg 10 óraker zenzációs ujdonság!

Egy karambol okai.

Eredeti magyar bohózat, a vasuti életből. Irta egy forgalmazista.

„Der Namenstag der Frau.“

Továbbá:

NANDAR

francia excentrique-duo.

Erkély incognito páholyok.

Külföldi konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma

Miss HELOISE

Titcomb

a leghiresebb délamerikai énekesnő Star of Buenos Ayres.

Krüger-féle villamos csillagok

Vörösmarty: Szózat. Kölesey: Hymnus. Rákóczy-induló.

Előadva a Krüger-féle villamos csillagok által.

Alburtus és Bartram

amerikai spetsmen

és 12 elsőrendű látványosság.

Szombaton, január hó 20-án

első álarcos bál

nemzetközi hírességek találkaja.

Bálijegyek ára 1 frt, kaphatók a nappali pénztárnál.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartörszékében IV., Károly-körút 26. szám.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítettettek.

A Kőbányai Királysörfőző

Góliát Maláta-Kávéja

a legtáplálóbb.

Ugyanazon malátából készül, amelyből a hirneves

Góliát Malátasör,

melyet Dr. Korányi és Dr. Kétyl budapesti,

és Dr. Benedict bécsi egyetemi tanár urak

ajánlásai dicsérnek és gyengésegeknél mindenki sikerrel használ.

A Góliát Maláta-Kávé

minden más kávépótléknál jobb, táplálóbb

és egészségesebb; megrendelhető:

LANDAUER IGNÁC és FIAI

budapesti nagykereskedő cég vezérképviselői.

Kicsinyben kapható minden fűszerkereskedésben.

A Góliát Malátasör

megrendelhető: a Kőbányai Királysörfőző

r.-t. gyári irodájában Kőbányán és városi

irodájában Budapesten, VII., Kertész-utca 30.

Magy. kir. államasvasutak.

Igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocskiban és az állomásai helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Szeged állomáson f. 6.

január hó 18. d. e. 9-ker.

Arad áll. f. 6. jan. hó

24. d. e. 9 óraker.

Debrecen áll. f. 6. jan.

hó 29. d. e. 9 óraker.

Budapest, 1900. évi jan.

havában.

Az igazgatóság.

Pénteken, január 19-én, a föv. vigadó nagytörmében

SAUER

Emil

egyetlen hangversenye.

Jegyek kizárólag Méry Béla zeneműkereskedésében.

Durbints sógor

Mert mondom, ha mán írtak könyvet a lórral is, gyesznórral is, miért ne lehetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozdik, benne van a sógor tzehalála is még más efféle kesőves történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Sneidig egyenruhákat készit

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

Nélkülözhetetlen!

minden városi, községi s adóhivatal és jegyzőknek.

Állami adókiivetési táblázatok

koronaértékben.

Megrendelhető:

Vidor Ede m. kir. állami végrehajtónál

Budapest, IV., Magyar-utca 28. sz. a.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készítmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Pátyoltánc.
Kárvay József: Vásárna.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefero és Szerelmi dal.
Neogrady Antal: Vesztett boldogság.
Sényei Károly: Szökőkút, Keeskepásztor.
Szencs Fülöp: Kása nem étel.
Teles Ede: Enyelgés.
Tolnay Akos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes bírák.
Vajda Zsigmond: Kedves író.
Neogrady Antal: Az erdő titka.
20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Eppen most jelent meg

A magyar szinművészet

Szerkesztette: B. Virágh Géza.

Előszóval ellátta: Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelentesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

A karácsonyi könyvpiac legremekesebb és legértékesebb ujdonsága.

Ára díszes vászonkötésben 5 frt.

Megrendelhető: a szerkesztőnél, az „Ország-Világ” szerkesztőségében, Budapest, V., Hold-u. 7., továbbá a Budapesti Napló kiadóhivatalában, és valamennyi budapesti könyvkereskedésben.

Minden szó egyszeri beiktatása petít...
betűkből 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLÓ

részére a kiadóhivataltan József-körút 18.

valamint a következő dohányszázadokban: Breter nyérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle tőzsde Pesti-ter.

Benda Józsefné, Andrásy-ut 53.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 35.

Szántó Mór tőzsdéjében. Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Rövid idő múlva remélem álmód teljesül. Igazad van, hogy leírhatatlan az örömem olyankor és mindeddig rendben volt, most meg már amugy minden jó lesz, úgy remélem. Édes szemem, úgy szeretne már karjaiba zárni a Te kis feleséged. 2730

„Remény 20” levél ment poste-restante. 2729

Édes 24-nek. Levele van a kiadóhivataltan Elttől. 2731

Cipő. Még csak most érkeztem vissza, így levelet elkésem kaptam. Maga ebből minőjárt mást magyaráz, Kérem legyen rólam jobb véleménynyel. Ezer csók. 5093

Jelesem érettségizett műgyemtemi hallgató, ki gyorsírásban és nyelvekben járatos, házitanító állást, esetleg más neki megfelelő állást keres. Szíves ajánlatok a kiadóba kéretnek „Teknikus” címen.

Gyermekleány. Uri hához két egész kis leánygyermekhez jó házból való leány, gyermek-kortársúnak kerestetik, ki a gyermekápolást, varrást és egyéb apróbb házi teendőket jól érti. Cim a kiadóhivataltan. 2732

Irnok Pénzkezelő 600 fnt óvadékkal felvétetik. Cim a kiadóban. 5092

Óvadékképes 29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona.” 2723

Irodaszolgái vagy portási állást keres egy 29 éves erőteljes fiatal ember, ki ily minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismeretséggel s legkitünőbb bizonyítványokkal bír. Cime a kiadóhivataltan. 2699

Kisasszony, ki az elemi osztály tanítványainak tanításában valamint a nevelésben járatos és jó évi bizonyítványokkal rendelkezik azonnali elutazást alkalmazzat keres. Cim a kiadóban. 2704

Ügyvéd urak! Irnoki minőségben ajánlkozom havi 30 fnt fizetés mellett. Esetleg félnapra is elvállalok alkalmazást. Ajánlatok „Irnok” címen a kiadóba kéretnek. 2716

Gépirónó ki a magyar és német gyorsírászat tökéletesen érti, ajánlkozom irodába kezdő fizetéssel. Cim a kiadóhivataltan. 2722

Boltiszolga vagy más hasonló állást keres szorgalmas, 28 éves fiatal ember. Cime a kiadóhivataltan. 2728

Okl. ízr. tanító, ki a héberben is járatos, gyenge tehetségu gyermekeket sikerrel oktat, még néhány szabad órával rendelkezik. Szíves megkereséseket „Tanító 30.” jellegre kiadóhivataltan a kérek. 2718

Gyorsírászat, Magyar, ugyszintén német gyorsírászatban kiképez okl. gyorsírás-tanár. Cime a kiadóhivataltan megtudható. 2714

Egy óvadékképes ember, ki egy nagyobb biztosító intézetnél mint pénzbeszedő alkalmazva volt, pénzbeszedő, raktárnok vagy hasonló bizalmi állást keres. Óvadék 1000—1500 forintig. Cim a kiadóban. 2703

Kereskedelmi iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végzte, kitünő írással bír állást keres. Cime a kiadóhivataltan. 2705

Ügyes fodrásznő ajánlkozok. Cim a kiadóhivataltan 5563

Magyar német levelező II évi gyakorlati könyvelésben valamint az összes irodai teendőkben teljesen járatos, kitünő referenciákkal azonnali beépülést keres. Szíves megkereséseket „Munkaszerető” címre ker a kiadóhivataltan, hol cime is megtudható.

Üzlethelyiség a főváros legélénkebb helyén azonnali adó. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadóhivataltan. 2600

Kerestetik idősebb gazdasszony, ki masszirozni is tud és a háztartás minden ágában járatos. Beszakméti, vagy franciul tudó előnyben részesül. Cim a kiadóban. 2725

Kerestetik idősebb urasági inas, ki szakmájában teljesen járatos és mint ilyen már alkalmazva volt, magyar és német nyelv megkivántatik. Cim a kiadóban. 2726

Könyvelőnő, ki hosszabb ideig nagy cégeknél volt alkalmazva s kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cim a kiadóhivataltan. 7342

Kossuth Lajos életnagyságu kitünő melléke (kőfestés) díszes aranyozott keretben 60 fntért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivataltan. 2685

Házmasternek ajánlkozok egy jelenleg is ily minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivataltan. 2712

Ügynököket alkalmaz Budapestben és a vidéki nagyobb városokban az Erste österr.-ungar. Glimmerwaren-Fabrik, C. Anderwald, Wen IX. Bleichergasse 14—16., gyártmányainak — izzóhengerek (cylinderek), lámpaerőgők elvételten koronával, stb. — eladására. 5094

Földbirtokért vagy fölételekért elcsereleendő 3 emeletes ház, 150.000 fnt értékben, 115.000 fnt teherrel. Cim a kiadóhivataltan. 5590

Jókai összes műveit óhajtom megvenni olcsó áron. Cim a kiadóban. 2729

Megveszem az „Universum” és „Gartenlaube” mult évi folyamait. Cim a kiadóhivataltan. 2730

Butor. Faragott hálozoba, ebédlő, kredenc, divány, asztal, szék oleón eladó. Dohány-utca 46. ajtó 1. 5091

Félnapi foglalkozást keres VIII. gimnáziumot végzett fiatal embert. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Félnapi foglalkozás” címen. 2717

Boltihelyiséget keresek az Erzsébet-körúton a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raklással. Ajánlatokat „H. J.” jelleggel e laphoz küldendők. 2713

Kiadó 4—5 szobából álló lakás, egy üzlethelyiség, a belvárosban. A lakás azonnal az üzlethelyiséggel majus hó elséjére. Cim a kiadóhivataltan. 2720

Elegáns butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Kerepesi-uton, a Nemzeti színház közelében 1—2 urnak azonnal vagy január elséjére kiadó. Cim a kiadóhivataltan. 2642

Elegáns ruhákat készít kitünő szabónő mérsékelt díjazásért. Cim a kiadóhivataltan. 2711

50000 korona 2—3 felsőrendű háza, II-ik ételre kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S.” jelleggel a kiadóhivataltal elfogad.

OHNET! Ohnet A banya. 1.— Ohnet Lise Fleuron. 1.— Ohnet A Croix-Mort grófnők. 1.— Ohnet Sarah grófnő. 1.— Ohnet Akarat. 1.— Ohnet Rameau orvos. 1.— Ohnet Utolsó szerelem. 1.— Ohnet A vasyáros (hámoros). 1.— Ohnet A gyűlötség adója. 1.— Ohnet. Nimród és társai. 1.— Ohnet. A gyermek joga. 1.— Ohnet. Régi harag. 1.— Ohnet. Hiába való gazdagság. 1.— Ohnet. A képviselő leánya.50

Ohnet. A favirosi lelkész. 1.— Ohnet. Páris királya. 150 Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivataltan, Budapest, József-körút 18. 2 fntért terjedő megrende részleg csakis az összeg előleges bekioldés ellenében teljesítenek.

Nevelőnőket észak- és dél némethoniatka zene és nyelvismerettel, vagy a néküll, angol és francia nőket, bonnekat, övönöket, idegen nyelvmesternőket lelkismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanítóknak zene és nyelvismerettel, vagy a néküll sürgősen keresek Szegheóné S. Luja Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. sz. I. em

Veszünk bármely zálogház által kiállított zálogcédulát egmagasabb árbán, megveszünk törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszereket, esetleg egyéb munkadíj áfizetéssel, vti is becselünk részletre is igen jutanyon elad Fuchs és Tarsa 1878. óta létező ékszerész BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekből

Magy. kir. államasutak. Üzletvezetőség Miskolc. Pályázati hirdemény.

A magy. kir. államasutak miskolcai üzletvezetősége nyilvánosan ajánlati tárgyalást hirdet Zólyom állomáson az új műhelyi telepen munkás étterem, tüztöltő szertár, portálak és árnyékszékéből álló épület létesítése végett szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztölt feltételek, Miskolcon a magy. kir. államasutak üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. em.) és a Zólyomban székelő Zólyomi osztálymérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi január hó 31-én, déli 12 óráig kell benyújtani aulított üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29. I. em.) Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékelőit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következők felírattal kell benyújtani: „Ajánlat Zólyom állomás új műhelytelepén munkás étterem, tüztöltő szertár stb. álló épület létesítésére vonatkozó munkálatokról.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi január hó 30-án, déli 12 óráig, 600, azaz hatszáz korona bányapénzt kell a m. k. áll. vasutak melkocli üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bányapénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem esatolando.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfoalyam szerint számíttatnak, de névtereken felül számitásba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bányapénzek térti vevénynyel adandók fel.

Miskolc, 1900. január hó 13-án. Az üzletvezetőség. Utányomás nem díjazti.

NINCSTÖBBÉ NÉLKÜLÖZÉS ! ! ! : NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDEMET, naponta 20—30 koronát, de évente legkevesebb 5—6000 koronát szerezhet mindenki könyvnyú otthoni munkával — társadalmi állásra való tekintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv legújabb, kétszeresen bővített és javított kiadását megrendeeli. Ezer és ezer em ber hajhász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvvel kellene megrendelnie, mert általa 540 oly foglalkozás sajátítható el, melyek bármelyikével, előképzettség és tüke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmes és jövedelmező megélhetést biztosíthat magának. A könyv több ezer megrendelője tanúsítja, hogy a KERESKEDELMI VEGYESZET valóban a század ARANYKÖNYVE és hogy megrendelése által mindenki önmagáé és családja iránti kötelességet teljesít. E könyvnek egyetlen háznál sem lenne szabad hiányozni, mert általa, különösen a falusi vagy kisvárosi háztartások bármelyikénél több száz forint takarítható meg évente. A könyv első kiadásának bolti ára 3 fnt volt, ennek dacára a legújabb, kétszeresen bővített kiadás, a míg a csekély készlet tart.

1 fnt 20 kr (vagyis 2 kor. 40 fillér) kedvezményes árért küldi meg mindenkinek a „KERESKEDELMI VEGYESZET” könyvkiadó hivatala UJPEST, Lőrinc-utca 24-6. szám.

ERENYI-FÉLE Ichtiol-Salicylból egy téglgy megszüntető: bőrvisszeredet, mindennemű bőrmorbetegséget, bőrküretet, izsadtat. Szangala. Artalmatlan. 1893

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya KÁVÉ

olvmalva és bérmentve. Postan utánvétellel, vagy a pénz előleges bekioldésával

4 1/2 kg. Kuba. 6.50 4 1/2 kg. Moeca. 6.50 4 1/2 kg. Jáva. 6.50 4 1/2 kg. Gyöngy. 6.50 1/4 kg. Csász. kev. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea —.90

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u 4.

VALÓ. di francia különlegességek (gummi és hálhaly), ugyszintén összes női övszerek) F. Bergerand figs legիրեսvebb párisi gyáros-tölegetlenyö-söbben beszereshetők: FOLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Résletesen pas árjy-zék ingyen, zárt börtökben. Ezen hirdetés bekioldése esetén 15% engedmény. Kivagittott: a „Budapesti Napló”-ból.

10 szoba butor igen oleón eladó, 1 háló szoba barok nagyon finom, 1 ebédlőszoba, barok, három ajtos, nagyon finom, 1 gyermekszoba, fehér lakozással, 1 hálószoba, angol, matt, faragott, 1 ebédlőszoba, oszlopos, 3 ajtos, faragott, szalanganitúra, mahagoni, 1 uri szoba, antik, nagyon finom, 1 vendégszoba egyszerű, szénygek oiajfestményü képek és lámpák Bővebbet Sziv-utca 54. sz. I. em. 0. sz., d. e. 9—12-ig d. u. 3—6 óra között Ugyanott 4 szobából állt. akás is kiadó.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthry-féle pemető-füccokorkát.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam tulajdonára postánál 14 havi használatát következtben nőt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghirebb tekintélyű fővelten szernek ismerték el a haj kibúllása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakáll növesztését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetesen fényt és tömörséget ad és megóvja a korai megöszüléstől a legkésőbb vönkorig. 1 tégely ára: 1 fnt, 2 fnt, 3 fnt, 5 fnt.

Postal szétküldés naponta az összeg előzetes bekioldés vagy postai utánvétellel az egész világra a gyarbol a bova az összes megrendelések küldendők. Csillag Anna, BECS, Seilergasse 14. sz.

ez a legjobb a gyomornak

Egészésgesek és gyomorbetegyek, fölöttök meg gyermekek csak ezt a készítményt használják jó gyomruk renben tartására, rossz emésztésük javítására.

1 eredeti doboz zseb-dobozzal és kamállal 1 fnt — kr. 1 egyszerű tartalék-doboz — fnt 85 kr.

Förkátár: LUX MIHÁLY drogua, vegyl-és illatszerteleben Budapest, Múzeum-körút 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerész, Kerpel Vilmos Lipót-köruti gyógyszerár, Neruda Ándor, Molnár és Moser, Petrovits Miklós droguistánál.

Mentő-szikla növénytea törvényesen védve, mint vértisztító pártalan gyökerezen gyógyít bármelyik köszvényt, csuzt, rheumát. Egy doboz ára 2 korona. Lux Mihály droguistánál, Budapest, Múzeum-körút 7/k. szám. 5574

Grötznér-féle Tarolin capsulák. Specificum: hólyagbántalmaknál, húgyvesőhólyásnál.

Könnyű kényelmes, biztos gyógyszer, minden fekszenésnél. 1 doboz ára 3 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Förkátár Budapest: Városgyógyszertár, Városház-ter.

Grünberger Armin Béla örökösai Budapest, IV., Városház-ter 9. I. em. 23 Harisbázár. Képes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Menyasszonyok! Völegények A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netáni akadályok alól való felmentések kieszakölése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz-és idő-pazarlással járnak. Ideg-célserűbb tehát ugy a fővárosi, mint vidéki házassaladónak az „Országos Esketési Ügyvivőség”-be VII., Kerepesi-ut 14. fordúni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégeztetik.

Önmüködő tömegsapdák. Fatkányoknak 2 fnt, oporknak 1 fnt 20 kr. Egy éjjelen 40 dróbt is fognak minden felügyelet nélkül, nem marad semmi szag a áruk és önmüködő izsadtak. Svábosoknak „Eclipse”-több ezer svábok és muszkatok egy éjjel át, drója 1.30. Mindezt a legjobb eredményre. Széküldés utánvéttel.

FEITH M., BECS, IL, Tabors Trasse 11/D

CSAK

Hofmann's ETPOR Pepsinell

ez a legjobb a gyomornak

Egészésgesek és gyomorbetegyek, fölöttök meg gyermekek csak ezt a készítményt használják jó gyomruk renben tartására, rossz emésztésük javítására.

1 eredeti doboz zseb-dobozzal és kamállal 1 fnt — kr. 1 egyszerű tartalék-doboz — fnt 85 kr.

Förkátár: LUX MIHÁLY drogua, vegyl-és illatszerteleben Budapest, Múzeum-körút 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerész, Kerpel Vilmos Lipót-köruti gyógyszerár, Neruda Ándor, Molnár és Moser, Petrovits Miklós droguistánál.

Mentő-szikla növénytea törvényesen védve, mint vértisztító pártalan gyökerezen gyógyít bármelyik köszvényt, csuzt, rheumát. Egy doboz ára 2 korona. Lux Mihály droguistánál, Budapest, Múzeum-körút 7/k. szám. 5574

Grötznér-féle Tarolin capsulák. Specificum: hólyagbántalmaknál, húgyvesőhólyásnál.

Könnyű kényelmes, biztos gyógyszer, minden fekszenésnél. 1 doboz ára 3 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Förkátár Budapest: Városgyógyszertár, Városház-ter.